

ELŐFIZETÉS

HÍLYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VHÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HÍRDETESEK:
4-hasábos poszt bor egyszer 20 Hl.
minden következőnél 16 Hlér.

Ryktör sora 40 Hlér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Csütörtök, július 3.

Mai számunk főbb közleményei:

- Veszerékk: A lelencház telke.
- A király az állami tisztviselőkért.
- Egy aradmegyei román lelkész és a magyar Himnusz.
- Az aradi kőműves-extrájk.
- A Krivány-lít Aradon.
- A világi konyakgyár föloszlása.
- Az ékszerész gyilkosát letartóztatták.
- A braganzai herceg letartóztatása.
- A kultuszminiszter és a tanítóképző épülete.
- Megváltoztatott halálos ítélet.
- Bund Henrik jubileuma.
- Aradon feltartóztatott kivándorlók.
- Uri mulató az Árácsarnokból.
- Tárca: A piros szegfű. Írta: Prám József.
- Regény-Csarnok: Hípnózia. Írta: Hardy I. D.

A lelencház telke.

Arad, július 2.

Arad város tanácsa a holnapi nap folyamán a címül irt ügyben a felett fog tanácskozni, vajjon elfogadja-e az aradi „Fehér Kereszt” lelencház egyesület abbeli kérvényét, hogy a város közönsége az Aradon felállítandó állami lelencház céljaihoz egy ingyen telekkel és évi 1000 korona fizetéssel járuljon hozzá.

A dolog érdemében a jelen sorokkal nem akarjuk sem a tanácsot, sem általában a közönséget a szabad elhatározásában befolyásolni, bár nagyon sok mozzanat nagyon sokféle szempont érvényesülését igazolhatja. Így első sorban ma

sincs eldöntve, vajjon egy, az eddigi szabványok szerint felállítandó lelencház tud-e annyi csecsemőt felnevelni, mint a mennyi a dajkaságba szét osztott lelenceből a különböző családok gondozása mellett megmarad, és másodsor vajjon a társadalmi problémák keretében a lelencház intézménye előnyös-e vagy hátrányos? Eltekintve természetesen a humanizmus momentumától.

Még abban a tekintetben sem akarunk senkit szuggerálni, hogy rámutassunk a magyar államkezelésnek a piszkosságig szükkeblű fiskális irányzatára, melynél fogva — a hol csak az Aradhoz hasonló bojkottált törvényhatóságokkal áll szemben, a tisztán országos érdekű intézményeket is az ilyen törvényhatóságok husából és véréből igyekeznek felállítani azon a cimen, hogy ott állítja fel és nem másutt. Így Arad is a Lyceumnak telket adott és 40.000 forintot és csak legutobb a legjobb helyen a város közepén két holdnyi játszó teret; ugyan oly nagy ingyen telket ajánlott meg a város a képezde számára mindjárt az előbbi mellett, de ez nem elég, hanem a kormány egész a Marosig kéri a telket a szabályozási vonal teljes megfontolásával azért, hogy rajta egy háromemeletes liftes kórkást emeljen.

A megye által épített az állam annak idején egy törvénykezési házat, és ugyanazt most, midőn már el nem fért

benne, és másikat kellett építenie, drága pénzen adta el ugyanannak, a kitől ajándékba kapta, és az ujjhoz is a várostól ott kérte a legjobb telket, a hol a belváros üdülő helyeinek kellett volna kifejleniök és addig makacskodott és huza-kodott az államkormányzat, míg meg nem kapta ugyanazt a telket, a melyet ő akart, és épített rá egy olyan alkotmányt a mely a város Maros felőli frontját örök időkre a szó szoros értelmében elcsufította.

Méltán sorakozik ezek mellé a kultur-mérnökség palotája, amely a válogatós kincstárnak ingyen *viavezeték* nélkül nem is kellett.

Egyedül a *vashid* építése volna az, mely kiválóan helyi érdekű is, bár a nagyváradi-fehértemplomi államut hidja lenne; itt azonban már az odakinált áldozatokkal szemben is hideg marad a pénzügyminiszter ő excellenciája és csak abban az esetben állhat egyáltalában a dolog felől szóba, ha Temesmegyének és *katonaéknak* nincs a hid építése ellen kifogása.

Most a miniszter a lelencházot, melyet Arad lelkes társadalmi saját körében és terhére kezdeményezett és fejlesztett, hajlandó országos intézménnyé tenni, ha a város ehhez ingyen telekkel és évenkénti 1000 koronával járul hozzá.

Ismételjük, dacára a fiskálitás fentebb vázolt kuriózus irányzatának, nem akarjuk senkinek guszpusát rontani abban,

TÁRCA

A piros szegfű.

Írta: Prám József.

I.

A kandalló előtt egy magas, sápadt férfiú állt. Koronkint a tükörbe nézett, ahonnan két izgatottan tüzes szem nézett vissza rá. Vajjon önmagát figyelte-e így? Vagy a szalon sarkában teázó társaságot nézte a tükörből?

Vacsora után volt. Az egyik asztalon ékeskedő bronz-óra mutatója már éjfél felé ballagott s még mindig a színházi est fölött folyt a vita. A háziasszony, Hedvig, tán azért, mert férje nagyon is jozan törvényszéki elnök, rajongott mindenért, ami misztikus. Ma este szinte szónoki hévvel védte a szuggeszciót. És esküdött Ibsen-re.

— Ah! a Tenger asszonya! Csak ma este, az előadás alatt értettem meg. Igen, igen! Ne vessetek, de én értem Ellidát. Teljesen beleélttem magam a sorsába. Hiszek a szeggeszcióban — és van, aki osztja nézetemet, ugy-e bár Andafalvi?

A kandalló mellett álló férfiú megrezzent...

— Engem is meggyőzött Ellida, hogy első vőlegénye, a rejtélyes hajóskapitány, a távolban is titkos hatalmában tartja őt.

— De hisz végig se vártad az előadást! — szólt a házigazda.

A bosszantó, évelődő megjegyzések egész kis zápora hullott Andafalvi Dénesre. A háziasszony most már fölállt és a kandalló felé lépett:

— Nem hisztek nekünk? Nos, hát mi ismertünk egy igazi Ellidát. Igen, mi ketten. Ugyan mondja el a történetét. Andafalvi. Hadd szégyenüljenek meg ezek a hitetlenek. Többé nem volt menekülés. Andafalvi Dénes kénytelen volt vallani.

II.

Az én történetem — így kezdte — csak azt példázza, hogy a szerelem betege az egészséges szívet is beteggé teszi.

Már h-tek óta vergődtem a szerelem legigézetesebb hálójában. Imádtam Mártát, a szép a szomorú Mártát. De sohase tudtam hanyadán vagyok vele... Hiteget-e, vagy viszontszereget? Majd vonzódást mutatott, majd meg húzódott tőlem. Végre úgy tett, mintha egészen elhidegült volna.

Emlékszem erre az estre, amikor fagyosan, kételkedve, hitetlenül nézett rám... Megdermesztette szívemet... Ez az est — ez hozta meg végre a fordulót! Kétségbeesve elrohantam, hogy fölkeressem a mi kedves háziasszonyunkat, Hedviget, aki akkor ugyanott lakott, hol Márta, abban a kis vidéki városban. Hedvig volt Márta legjobb barátja. Ő tőle vártam az igazat, a tiszta valót, a megváltást.

— Miféle titok bántja Mártát?

— Titok? — kérdezte meglepetve a másik higgadt Hedvig. — Hallott valamit?

— Márta mindennap réjtélyesebb! Mi bántja őt? Köhyörüljön rajtam s mondja meg! A lelkem megnyugvására lesz, bármi akadályt említ nekem. Csak ez a rejtendő bizonytalanság ne gyötörjön tovább.

Hedvig még nem szólt semmit. Előbb fölkereste Mártát. Lelkére beszélt: ne ámitson tovább engem. Másnap aztán, amikor újra fölkerestem őt, egy kis leleplezést rendezett:

— Kívánta, hogy őszinte legyek, nos hát, a javát akarom s azért hadd tudja meg: mi bántja Mártát! Amit sejtett: az való; a szegény lány már mást szeretett. Menyasszony volt. A vőlegény már az ujján viselte a gyűrűt amikor egy végzetes estén kártyázó kompániába keveredett. Nem volt szerencséje és sokat visítet. Másnap meg kellett volna fizetni a becsületbeli tartozását, de nem bírta előteremteni a pénzt. Becstelenség várt rá tudta, hogy Mártát is elvesziti s kétségbeesésében a leány ablaka alatt szíven lötte magát. Ez a botrány tette Mártát szerencsétlenné; e miatt habozik örökké. Ha megbirja győzni őt, hogy nem röstelne annak az öngyilkosnak a vőlegény utóda lenni, még mindig lehet reménye...

Az első percben felujjongtam:

— Hát csak csak ez? Csak ennyi? Oh, köszönöm! köszönöm! Megfogom nyugtatni Mártát! El fogom feledtetni vele a multat, el azt a véres drámát...

És boldogan rohantam Mártáékhoz. Vallo-

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

hogya a belügyminiszterium követelésének eleget tegyen, csak figyelmeztetjük a tanácsot, hogy úgy ne járjon Arad is, mint Budapest. Midőn ugyanis ez az állam részére tett mindenféle lehető és lehetetlen telekadományozásokkal kimerítette a tehetségét, ráírt ugyanazon állam kormánya, hogy *rosszul gazdálkodott*.

Nem akarunk izgatni és amellett hangulatot csinálni, hogy a lelencház felállítása iránt a közönség elutasító ridegséggel viseltessék; de elvárjuk úgy a tanácsból, mint a polgárság képviselőitől, hogy a lelencház egyesületnek ama szörnyűséges kivánságát, mely szerint a lelencház telkét a kibővitendő városliget testéből kéri kiharasztani, kellő erély- és határozottsággal fogja visszautasítani.

Aradváros közönsége néhány évvel ezelőtt közel 60,000 koronáért vette meg a mostani városliget és régi temető között fekvő Atzél-féle telket, elég drágán, de azzal a helyes előrelátással, hogy e telek által a mostani liget és a régi temető egyetlen komplexummá alakul, és olyan ligetvé válik, az üdülő helyekben ez idő szerint szegény Aradnak, amely párját ritkítja az országban. Ejszakkeletről keritene a várost és egy-egy oldalával a Kossuth-utca- és a főterre támaszkodnék. A dolog három év múlva dülőre jut és Arad jelenlegi polgárságának tehetségében fog állani utódai számára az öt millió korona adósságon kívül valami értékesebbet is hagyhatni a mostani pagonyok helyett egy valóságos ligetet, mely a pár évtized múlva száz-ezer lakosságúra emelkedendő városhoz méltó lesz.

No most már hogyan lehet elképzelni azt, hogy ezen ligettestből, mely igazán csak a szerencsés véletlen által adódott, két holdnyi darab egy *lelencház* számára kisajátíttassék; a céllövések, a tekepályák, körhinták, nyári vendéglők zajában!! Egy lelencház és vele kapcsolatos kórház! Es idehoznák ezt az intézetet akkor, midőn a város utcáit felerészben

deszka kerítések határolják, midőn a város nagyobbik fele sajátkép be sincs építve; midőn a város belterületén olcsóbb üres telket vásárolhatnak, mint a mennyibe a 60.000 koronás Atzél-féle telek megfelelő része kerülne!

Nem tételezzük fel a tanácsról, hogy a képtelen tervet elfogadná s azt a közgyűlés előtt javaslatba hozná; és megvagyunk győződve róla, hogy ha még is megtenné, a polgárság kellő ellenhatása megfogja akadályozni abban, hogy Arad egyetlen kínáló üdülőhelyét feláldozza azért a tál lencséért, melyet lelencház alakjában az állam tálal elibe — évi ezer koronáért. (X)

A szobranci mandátum. *Debrecenből* táviratozzák, hogy a szobranci szabadalvűpárt mai értekezletén egyhangulag *Csúha* István földbirtokost kiáltotta ki képviselőjelöltjéül.

A sátoralja-ujhelyi választás. A *Dókus* Ernő sátoralja-ujhelyi képviselő mandátumát megátadó petíció dolgában, a kir. Kuria I. választási tanácsa ma délelőtt hirdette ki ítéletét. A petíciót, mely kizárólag idősbb *Metzner* Gyula választási elnök erőszakoskodásaira támaszkodott, a Kuria *elutasította*, mert a megajtott bizonyítási eljárás azt igazolta, hogy a kordonok kifogástalanul voltak felállítva és az körülmény, hogy a Buza-párt éhezett, nem az elnök erőszakoskodásából eredt, annak maga a párt az oka, mert nem gondoskodott elég élelmi szerről. Azt a tényt, hogy az elnök felugrált a kocsikra és a Buza-párt jelvényeit elszedte, több tanu bizonyítja ugyan, de ezeknek valomásai teljesen megbízhatatlanok.

A király

az állami tisztviselőkért.

(Legfelsőbb hang a fizetésrendezéséről.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, július 2.

Július 1-ét szivszorongva várták az állami tisztviselők, akik a fizetésemelésnek rózsaszínű álmaikat szövik: erre a napra várták az intézkedést, amelylyel a fölémelt fizetéseket életbeléptetik, s esetleg

visszamenőleg is a különbözetet folyósítják.

Azonban a nyári hónap első napja ezt nem hozta meg. Az intézkedés helyett egy-két újdonság jelent meg a lapokban, hogy a pénzügyminiszter valószínűleg ezeket meg ezeket az osztályokat sorozza a magasabb fizetési rendbe.

Julius elseje ezt nem hozta meg, hanem július második már hozott valamit. Megnyilatkozott az állami tisztviselők fizetésjavítása ügyében a legfelsőbb fórum: a király, akinek szavára bizonyára rövid idő alatt meglesz a fizetésjavítás.

A mint a *Magyar Szó* — sürgönyzi fővárosi tudósítónk — beavatott helyről értesül, a király *Lukács* László magyar pénzügyminiszterrel a magyar állami tisztviselők fizetésrendezésének kérdéséről tárgyalt. A király a többek között ezt mondta:

— Nem tetszik nekem az elégtelenség a magyar állami tisztviselők között. *Nekem egyik államom olyan, mint a másik.* Szeretném tudni, hogy *mért nem lehetne a magyar tisztviselőknek is olyan fizetésük, mint az osztrákoknak?*

A magyar tisztviselők, a mint ez a tavalyi mozgalom híre révén ismeretes, az osztrák állami tisztviselőkével egyenlő fizetést kértek. A király ezt méltányosnak tartja s ezt a kijelentést remélhetően rövid időn belül követi a pénzügyminiszter intézkedése.

TÁVIRATOK.

A bolgár fejedelem Párisban.

Páris, július 2. *Loubet* elnök és neje tegnap este *Ferdinánd* bolgár fejedelem tiszteletere ebédet adott, a melyen jelen volt a fejedelem kísérete és a szolgálatára kirendelt tisztek, a kamara és a szenátus elnökei, több miniszter és más előkelőségek.

Egy város égése.

Laurvic, (Norvégia), július 2. Tegnap délután itt nagy tűz ütött ki. Eddig leégett száz ház,

másomra mosolygott, majd fuldokló zokogásra fakadt a lány. Egy időre aztán csakugyan megváltozott. Kezdt bizni a jövőben, a boldogságban Gyöngéd voltam s gyöngéden akartam rábírni a lányt, hogy vallomásmra igent mondjon.

— Gondolja meg, Márta! Holnap eljövök a válaszáért, de akkor se szóljon semmit, csak tűzőn némán egy piros szegfűt a kabátomra.

Es másnap a szegfű ott ékeskedett a mellemen. S mintha tüntetni akart volna Márta: ez a néma válaszáért minden látogatáskor ismétlődött. Az első üdvözlő szó után vékony, fehér ujjával már kabátomra tűzte a virágot.

Csakhamar megállapítottuk az eljegyzés napját.

Idilli, mámoros napok köszöntöttek be... Es mégis! Koronkint úgy tetszett, mintha valami láthatatlan démon férközött volna közénk. Ok nélkül jött és ok nélkül tűnt el ismét. De megbolygatta az egyetértést. Minduntalan rejta kaptam magam, hogy kételkedem:

— Elvégre Márta csakugyan áldozat. Mi árny eshetik rá, hogy ez a gyáva kártyahős így cserben hagyta.

Dühös voltam a gyau miatt. S átkoztam a babonát, mely minduntalan a fülembé sugta:

— Ne higgy, ne higgy! Aki már másnak a gyűrűjét viselte, az nem szerethet igazán!

Közeledett a gyűrűváltás napja. Fájt, ha tekintetem annak a kicsiny, — keskeny keznek az ujjára esett, melyen még nem rég másnak a karikagyűrűje csillogott, mint a végtelen szerelem, hűség és elválaszthatatlanság jelképe.

Szívem vergődött... Azután is, mikor

már tulttettem magam mindenben és valóban meghódítottam Mártát. Megnyertem a leány bizalmát, de ezzel a magam bizalmát nem nyertem vissza; eloszlattam a gyanakodását, de a saját gyanum annál jobban kinzott.

Végre elérkezett a nagy nap, az eljegyzés napja. Már az óra is itt volt.

Kábultan fölvettem a frakkomat... Piros szegfűt tettem a gomblyukba... A tükör előtt néztem, mily ideges a tekintetem. Aztán beleültem a hintóba, mely átvitt a szomszéd kis városba... A kastély már ki volt világítva... Még sem tettem, — hanem a főt elején leszálltam, hogy gyalog menjek... Szükségem volt friss levegőre... mozgásra...

— Mi ez? — kérdeztem magamtól. A vér lüktet agyam körül... És mintha szédülést éreznék! Öröm ez vagy előérzet? Szeret-e igazán Márta? Boldog leszek-e vele?

Meglassítottam lépteimet, pedig izgatott voltam s néha úgy éreztem, hogy legjobb volna, ha már tulesném az egész gyűrűváltás komédiáján!

Ujból elfogott a kétség.

— Miért leszek hűtlen a szívemhez? Miért kötöm a sorsomat olyan leány sorsához, aki már szerencsétlenül szeretett? Miért nem lehetek én az első, aki megcsókolja, megöleli?

Tovább mentem a rosszul világított utcán, mely csöndbe borult. Csak a mögöttem lassan haladó hintó zaja, a lovak prűszkölése törte meg a némaságot. A kis város emberei ilyenkor benn ülnek a szobában és nyugodtan vacsorálnak... Hány boldog családot láthat, ha betekint az ablakokba!

Váltig csak az elődömrre gondoltam...

Most már ismertem az arcképét is... Márta imádságos könyvében találtam meg... Tehát tiszteli most is Márta! Ugy őrizi annak a szerencsétlen ifjunak s képét, mint valami vértanuét... Hisz a becsület vértanuja volt, igen!...

Amint a kastély kapujához értem, az izgalom már annyira erőt vett idegeimen, hogy majdnem víziót láttam. Megjelent előttem a halott völögeny, mintha kitárná karjait és utamat állná, hogy belépjek abba a házba, ahol valamikor ő oly boldog volt... Es pillanatonként látni véltem a két kart, mely oly sokszor átfonódott Márta derekán, vállain... Es hirtelen láttam a sirban nyugvónak arcát is... halványan és összeszorított ajakkal... láttam a félelmesen tiltakozó két sötét szemet.

Hirtelen megálltam és belefogóztam a kapufélfába:

— Az ördögbe is? Mi van velem? Hallucináció bánt? Vagy közel vagyok a megőrüléshez?

Es amint töprengtem, tekintetem az ablakra esett. Arra az ablakra, mely alatt a szerencsétlen kártyás annyiszor sétált, míg epegett Mártáért... Ott annál az ablaknál volt a szerelmet is a halott... Ott fogta először a leány kezét... Ott lehelte rá az első csókot... Ott ölelte először magához hevesen dobogó szívvel... És ott hallgatta mámorral, mint feleli a lány, hogy: igen, ő is szereti, viszontszereti és soha nem hagyja el, soha mást nem fog szeretni!...

Ismét elmentem a kaputól és akaratlanul néhány lépést tettem az ablak irányában.

— Ez hát az a hely!... Itt a fal tövé-

köztük egy nagy gabonarakár és egy szén-raktár. Viz hiánya miatt az egész várost veszedelem fenyegeti.

Laurvic (Norvégia), július 2 A tegnap délután kiütközött tűz éjfélkor még egyre pusztított. Eddig a város ötöd része leégett.

Egy aradmegyei román lelkész és a magyar Himnusz.

(Epizód egy társaságban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 2.

A mikor Pavlovits Lyubomirt híressé tette az, hogy megcibálta két nebulónak a fülét, a miért azok a magyar Himnuszt merték énekelni: akkor bizonyára méltó a megemléstésre egy aradmegyei román lelkész, a ki, ritka példával járva elől társai között, a magyar Himnusz mellett tüntetett.

A berzovai állatkiallítást követő banketen történt. Megindult a felköszöntők áradata: elsőnek Péczely Elek radnai főszolgabíró a királyt éltette, Vancsó Gyula országgyűlési képviselőt, Kintzig János Darányi Ignác földmívelési minisztert, Péczely Elek Vancsó Gyula országgyűlési képviselőt, Pókay Dezső Kintzig Jánost, Posevitz Géza körjegyző, Pókay Dezső állattenyésztési felügyelőt, Pál Miklós gazdasági tanár, Seidner Bernát nagykereskedőt és nagyiparost éltette.

Ezután következett az esemény, a mely egyszerre hazafias ünneppé avatta az egyszerű társaságát.

Muresán Aurél görög katolikus román lelkész poharat emelt, s lendületes fölköszöntője végén az Isten áld meg a magyart... akkord-jaiba, a magyar Himnusz éneklésébe fogott.

Ez a látvány meghozta a jelen voltak szívet. A mint a román pap ajkáról a magyar himnusz hangjait halották, mintegy varázslásra valamennyien fölugrottak, s a román pap vezetésével lelkesülten, egy kórusban énekelte a Himnuszt. A kik ennek tanúi voltak, sohase felejtik el ezt a jelenetet, a melynek ritkán lehetett párja.

Muresán Aurél tisztelendő ur ezért mindenestre megérdemli azt, hogy megemléstünk a

nevet s ezt a tettét dicsőre jegyezzük föl. Igaz, ő is magyar ember, s mint ilyen, nem tett valami rendkívüli dolgot azzal, hogy a Himnusz élénklésére ő adta meg az első hangot. De megérdemli az elismerést azért, mert ezt a hazafias cselekedetet olyan nemzetiségű ember tette, a mely nemzetiségben Mangrák születnek, s olyan felekezet papja, a melyben egyik lelkész-társa Lucaciu László, Lacfalun. Az ő elismerését bizonyára nem nyeri meg Muresán; de ezért kárpótolja bizonyára testvéreinek a magyar embereknek egyszerű, őszinte közszoritása.

Az aradi kőműves-sztrájk.

(Előkészületek a munkabeszüntetésre.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 2.

Az aradi kőműves-munkások bérmozgalma, úgy látszik, elkerülhetlenné teszi a sztrájkot, a melynek során, nincs kizárva, hogy zavargásokra is kerül a sor. A munkások eddig békés hangulatban vannak, de egy részükből már is kitör az elkeseredés, a miért egyes mesterek minden alkudozást megtagadják.

Pedig, az általános vélemény szerint, a sztrájk előtt álló munkások megérdemlik a méltánylást. Az ő követelésük nem sok, s nagyon érthető ez abból, ha tekintetbe vesszük, hogy foglalkozásuk átlag csupán kétszáz napra szorítkozik egy esztendőben. Napi 3 kor. 20 fill.-t számítva, évi keresetük 640 korona. Ez oly létminimum, melynél kevesebb összegből családos ember alig élhet meg. A kőművesek pedig nem is tekinthetők napszamosoknak, hanem iparos-segédnek, kiknek tisztességesen kell élniök, családjukat eltartaniök.

A vállalkozók nem védekezhetnek azzal, hogy most már nem adhatják meg a béremelést, mert másképen kalkuláltak, midőn vállalataikba bocsátkoztak. Hogy a munkások részéről országszerte ki fog törni a mozgalom, azt már a télen előre láthatták.

Bárhogy is álljon a dolog, ha áldozatok árán is, méltányolni kell a munkások kívánsá-

gát, mert az ő rovásukra nem lehet versenyzniök az olcsó ajánlatok terén.

A sztrájkmozgalom legújabb eseményei ezek:

(A munkások felhívása.)

A sztrájkia készülő kőműves-munkások július 7-én, hétfőn reggel hét órakor az Atilla-téren összegyűlnek, s ha addig a munkaadókkal megegyezésre nem tudnak jutni, akkor fogják a sztrájkot kimondani.

Erre a gyülekezésre ma a szervező-bizottság nyomtatott felhívást bocsátott ki, ezzel a megszüntetéssel

Felhívás

az aradi, mikalakai, zsigmondházi, ujaradi és kis-szentmiklósi kőműves-segédmunkásokhoz.

A felhívás első részében a munkások helyzetéről beszél általában s üdvözlö a megváltás óráját. A továbbiakban így szól a proklamáció:

Kőműves munkások nagy csoportja! Ti, akik néhány esztendőn át folytonos aggodalmak és szenvedések közepette, ugyanigy a nélkülözések rémséges börtöneit élveztetek, ti együttesen 1200-an kéritek felszabadulásotokat, anyagi romlott viszonyaitok megörvösítését. Ti ezerkét-százán éltetek visszavonultan, távortartva magatoktól minden világiasságot, mindent ami nektek kedves, ami nektek megelégedésekre szolgált. S végre is már nem lehet ez így! Isten, vagy ember fia, bárki legyen az, ki szereti hazáját, városát, családját, embertársát, ha reá gondol nyomorult sorsára és elképzeli magának családja jövőjét, önkénytelenül összerögz és ajkán egy néma sóhaj hirdeti: „gyarló ember, mivé súlyedsz alá, saját hanyagságod és mulasztásod miatt.”

A kor megelégette e nyomorult rendszer munkáját. Új időket kíván hozni Arad kőműves munkásaira.

Ide figyeljete! az eddigi nyomorult munkabérek fogjuk megreformálni és pedig a következő arányban: két évnél idősebb kőműves segédnek óránként a falazási munkálatoknál 32 fillért, a belső vakoló munkálatoknál 36 fillért, a diszvakoló munkálatoknál óránként 44 fillért kérünk. Két évnél fiatalabb kőműves segéd a munkavezetők becsületes, lelkiismeretes megítélését veszik igénybe, de 2.40 koronánál kevesebb ne legyen. A vidéki munkálatoknál 10% emelést kérünk. Ez a szerény követelése minden kőműves-munkásnak kivétel nélkül, akik Aradon foglalatokodnak. Mily szerény kérés ez, amelynek megadásához nem kell nagy fáradtság, de igenis kell érdeklődés, előrelátás és az ember egymás iránt való szeretete és ragaszkodása. És ezt mind lehet, csak akarni kell, csak egy lépést kell tennünk előre, hogy megragadhasuk azt a vezérfonalat, amely a gócpontba vezet, ahol a megelégedés hatalmas Istene előtt bemutatthassuk győzelmünk adóját, a béke és nyugalom áldozatát.

Csak kérjetek százan és ezren! Emeljete szót e nyomorult helyzet eltörlésére és meglesz adva kérésetek, amely isteni igazságánál fogva visszhangra talál minden becsületes, tisztességes polgár ember szívében. Mi hisszük és hinni akarjuk, hogy Aradvárosunk vezérférfiai, köztük első helyen nagytiszteletű Institoris Kálmán polgármester urunk lesz az első, aki polgárságának fentnevezett osztályát nagy támogatásával elősegíti kérésében és melegen fogja érdekelni jobblétünk életbeléptetését. Megvagyunk győződve róla, hogy az ő szíve, az ő lelke magyar szeretet melegével van telve és e szeretet ki fog sugározni társadalmi osztályunk nagy tömegére, hogy felmelegítse a mi érzéseinket és közelebb vonja nagy személyéhez odaadó bizalmunkat. Igen. Megvagyunk róla győződve, hogy kérésünk első és odaadó orvosai nemesszívű építészeink és vállalkozóink lesznek. Ők állnak legközelebb hozzánk. Az ő lobogóik alatt küzdjük le életünk nagy részét és tőlük reméljük sorsunk jobbúlását, amit első helyen kell hogy tartsanak örökké, ők képezik városunk forgalmi életének központját.

Ezt imaszerű fohászokdás követi, majd így szól a munkásokhoz a felhívás:

Kőműves munkástársaink siessetek mindnyájan július hó 7-én, hétfőn reggel hét órára az Atilla-térre, hogy meghallgassátok kérésünk szükségességét, jöjjetek ezren és sokan

ben hevert a szánandó... Itt folyt a vére... A szegfűk tán azért oly pirosak, mert a völegény szíve vére öntözte a földjüket...

Hirtelen odakaptam a frakkom baloldalára és kitéptem az ott ékeskedő szegfűt... Ez is piros volt... Innen szakította le ma délután Márta és adta oda nekem. Es most a gyűrűváltásra ezzel jelenek meg, hogy megmutassam jegyesemnek, mennyire megbecsülöm a virágát...

De már a kezemben szorongattam, összemorzoltam és odavettem a kis kerítésen át éppen a fal tövébe, az ablak alá, ahonnan való volt.

Egy hang erős, követelő belső hang rám-szólt:

— Ne légy gyáva és ne bujkálj! Menj be a kastélyba, hol várnak rád, s tán nem is vár oly mámorosan a menyasszony, mint mást várná őt, azt a halottat, — de nézz szemébe bátran, ragadd meg két kezét és tedd a tiedre. Akkor a tied is lesz!

Önérzettel fölvettem fejem s már indulni akartam. De más hang szólalt meg:

— Mégis, ne menj! Vagy ha bemegy, állj oda őszintén és mondd el a halott ifju hátrahagyott arájának, hogy nem akarsz közéjük állani!... Nincs hozzá erőd!... Modern, ideges, bolond szerelmes vagy... Szerencsétlenné teszed azt is, a kit kellene gyógyítanod a nagy bajából. Azért szakíts bátran, férfiasan!

Ujból megindultam, de hirtelen igaz hang ütötte meg fülemet. A félig kitárt ablakokból hallatszott néhány szaggatott, kinos hang:

— O, Istenem! Te tudod, hogy csak őt

szeretem, csak őt, a halottat! Adj erőt a hűlenségre, adj erőt a feledésre!

Riadtan, nesztelenül álltam s figyeltem. Szemeim az ablakra voltak függesztve... Ott láttam Mártát fehér ruhában, amint kitékintett az esti sötétbe... Es vezekelt és imádkozott... Aztán görcsös, fuldokló zokogás hallatszott... Majd a leány anyjának rimádkodó hangja:

— Márta! Márta!... Ha most sem birtad feledni, ha most is szereted...

— Örökké!...

Több szó nem vegyült a némaságba... Csak egy sikoltás még s egy kis zuhanás nesze, mintha valaki ájultan összeomlanék odabenn. Most már besiettem a kastélyba. A vendégek nagy zavarban futkostak ide-oda... Hedvig is ott volt s rám kiáltott:

— Az égre kérem, siessen orvosért! Elsiettem. Az orvos ment. De én többé nem tértem vissza soha.

III.

Andafalvi elhallgatott. Néhány percnyi csönd után a rideg törvényszéki elnök szólalt meg:

— Most már tudom, miért tüntél el hirtelen a színházból. Elűda a színpadon egész csoport piros szegfűvel jelent meg.

A sápadt férfiú halkán felelte:

— Nem azért. De egy első emeleti páholyban hirtelen megláttam egy arcot, aztán szintolyan piros szegfűcsomót...

— Márta volt?

— Ó. S a virágjai üttek el.

jöjjetek, még azok is, akiknek meg van a kért bérük, hogy azt törvényes formában kérjük és időre kijelöljük. Legyetek ott e nagy ünnepen mindnyájan. Hagyjátok el a gyárhelyiségeket, pihenjen a nép nevében még a városi közműves munka is.

Reggel hét órakor mindenki ott legyen!

(Ujabb követelés.)

A mai napon tovább folytak a tárgyalások Greén Nándor tb. főkapitány előtt, de eredménytelenül. Nehány munkaadó hajlandónak nyilatkozott a kivánságok teljesítésére, de a nagyobb rész, és ép azok, a kiknek a nagyobb munkáik vannak Aradon, mereven *megtagadott* mindent.

A munkások kiküldöttjei ma szintén jártak Greén Nándor tb. főkapitánynál és az előzők mellé újabb követelést jelentettek be. A munkabér- és a munkaidő megállapításán kívül *kéri az akkord-munka eltörlését*. Ez alatt az értendő, ha egy munkás nagyobb dolgot vállal el és azt mintegy albérlésben, maga adja ki másoknak.

Szó van arról, hogy a munkaadók és munkások soraiból *négyes bizottság* alakuljon, a mely a követelések fölött tárgyaljon. Ha ez a vegyes bizottság nem tudna megállapodásra jutni, csak akkor mondják ki a sztrájkot.

(A munkások tervel.)

A tervek szerint a munkások csak szombat estig dolgoznak; vasárnap nincsenek munkában, hétfőn reggel pedig az Atilla-téren gyűlnek össze, a hol népgyűlést tartanak. A népgyűlésről kiküldötteket választanak, a kik a városházára mennek, hogy ott a munkaadók kiküldöttjeivel tárgyaljanak. Ezalatt a többi munkások is a városháza elé vonulnak s ott várják be a tárgyalások eredményét.

Ha megállapodásra jutnának, a munkások azt fogják követelni, hogy *az legalább két évre legyen kötelező*.

A munkások erősen biznak mozgalmuk sikerében, s állításuk szerint oly kitűnően vannak szervezve, hogy szükség esetén hosszú ideig kibírják a munkanélküliséget.

TANÜGY.

Az aradi felsőbb leányiskola.

— Iskolai értesítés. —

Az Aradi Városilag Segélyezett Magán Felsőbb Leányiskolában folyó év szeptember hó 1-én az első, második és ötödik, hatodik osztály nyílik meg. Az első osztályba felvétetnek négy elemi osztályt végzett tanulók, vagy a kik sikeres *felvételi vizsgát* tesznek. A második osztályba beiratkozhatnak az első osztályból fellépő, vagy a polgári leányiskola első osztályát végzett növendékek. Minthogy a magas kormány a nyilvánossági jogot kilátásba helyezte, a tanulók az év végén *államérvényes bizonyítványt* fognak kapni.

A felsőbb leányiskola tanterve lényegesen eltér a polgári leányiskola tantervétől, főképp a tantárgyak száma és a végzendő tananyag nagyobb terjedelme tekintetében. Az eltérés már a második osztályban annyival inkább lényeges, minthogy itt már a *francia nyelv kötelező tantárgy*. A magasabb osztályokban a latin nyelv fakultatív tantárgy lesz, hogy azon növendékek, kik a négyimnásium hetedik osztályába akarnának fellépni, ebből sikeresen vizsgázhassanak. A felsőbb leányiskolai oktatás általában kiváló súlyt fektet a hazai és idegen nyelveknek — *francia, német*, — hazai irodalomnak, nemzeti és világtörténetek, a természettudományoknak, *rajznak, kézimunkának* a magasabb műveltség színvonalának megfelelő tanítására.

Az első és második osztályban beiratási-díj 20 korona, a tandíj évi 120 korona, mely havi részletekben is fizethető. Az ötödik és hatodik osztályban az évi tandíj 208 korona, mely szín-

tén havi részletekben fizethető. *A felsőbb leányiskola hatodik osztályából a növendékek a tanítóképző harmadik osztályába vétetnek fel*. Az átlépés megkönnyítésére az igazgatóság gondoskodni fog, hogy a növendékek a paedagógiát már az ötödik osztályban is tanulják.

Az intézettel kapcsolatos *internátusban* a jelentkezők évi 600 koronát fizetnek tíz havi részletben. A növendékek teljes ellátást nyernek, a legnagyobb gondozásban részesülnek s főleg a francia és német nyelvi társalgásban szereznek gyakorlatot. A zene-oktatás külön de mérsékelt díjjal jár. Az internátus igazgatónöje és fővezetője özv. *Szabó Pálné-Turcányi Gizella*.

Minden, az intézetre vonatkozó közelebbi felvilágosítással akár személyesen, akár levélileg az igazgatóság készséggel szolgál. Jelentkezhetni az intézet helyiségében, a *városi széktelema intézet* épületében, a Haszinger-utcai leányiskola első udvarában Rákóczy-utca 8. sz. első emelet, naponként délelőtt 11—12; más órákban az igazgató magánlakásán: Lázár Vilmos-utca Földes-ház, II. emelet: *Somogyi Gyula dr.*, aradi városilag segélyezett felsőbb leányiskola igazgatója.

(—) **Az Aradvárosi Felső Kereskedelmi iskolában** a beiratások *július hó 10-ig* tartanak. Az alsó osztályba oly tanulók vétetnek fel, kik a gimnázium, reáliskola, vagy polgári iskola negyedik osztályát sikerrel végezték. Szabályszerűen beiratik az a tanuló, ki a felvételekre való jelentkezésnél, a megkívántató okmányokat (iskolabizonyítvány, keresztlevél, vagy születési bizonyítvány és újraoltási igazolvány) beszolgáltatja és a beirási és egyéb kisebb díjakat lefizeti. *Egy-egy osztályba nem vehető fel több mint negyven tanuló*. Ha valamely osztályban a jelentkezett növendékek száma meghaladja a negyvenet, a jelentkezők előjegyzetnek a párhuzamos osztály számára. Előjegyzetelni az okmányok beküldése mellett az egész szünetidőn át lehet. Az előjegyzetteket az igazgatóság idejében értesíti teendőikről. *Az aradvárosi felső kereskedelmi iskola igazgatósága.*

A világosi konyakgyár feloszlása.

(Bohus László báró a Marty-cég ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 2.

Aradmegyének egyik nagyforgalmu ipartelepe felszámolás előtt áll. *Bohus László báró világosi földbirtokos*, a gyár egyik társtulajdonosa a gyárnak bírói uton való feloszlásáért folyamodott azon az alapon, hogy miután *Marty Renéé*, a gyár vezetője *elmebeteg* s így működésre képtelen, nincs ember, aki a gyárat felelősség mellett vezesse.

A világosi „Magyar-francia konyakgyár“-at husz évvel ezelőtt alapították s az jól jövedelmezően működött a legutóbbi időkig, míg *Marty Renéé*, a gyár ügyvezető-igazgatója idegbeteg nem lett. Az orvosok véleménye szerint a túlfeszített munka volt *Marty elméjének* megölője s a buzgó igazgató másfél év óta munkára képtelen.

Bohus László báró már hat héttel ezelőtt folyamodott a törvényszékhez, hogy addig is, míg a bíróság a gyár feloszlását elrendelné, rendeljen ki *ügygondnokot* a gyáros. A bíróság ezt meg is tette s *Solymossy Lajos* bárót, helyettesül pedig *Glück József* budapesti kereskedőt nevezte ki ügygondnokul. Ezalatt az aradmegyei árvaszék *gondnokság alá helyezte Marty Renéé-t*, a világosi magyar francia konyakgyár társtulajdonosát és igazgatóját, s gondnokául nejt, *Bonnet Máriát* nevezte ki. *Marty Renéé* jelenleg egy külföldi elmeógyógyintézetben van, a honnan legközelebb egy franciaországi gyógyintézetbe fogják á szállítani.

Bohus László báró, mint a konyakgyár egyik társtulajdonosa, ma a világosi „Magyar-Francia Konyakgyár R. Marty és társai“ bejegyzett cégü betéti társaság feloszlásának bírói kimondását és felszámoló kirendelését

kérte az aradi törvényszéktől, mint kereskedelmi bíróságtól.

A feloszlás iránti kereset *Marty Renéé* konyakgyáros, világosi lakos, *Marty Renééné*, *Bonnet Mária* világosi lakos, *Marty Leon*, (lakik Rosdedan en Assadon Morbihan, Franciaországban) és *Watin Ede* francia követségi titkár, stockholmi lakos ellen irányul. A keresetben *Bohus báró* előadja, hogy a cég tulajdonosai *Marty Renéé* 60,000 korona betéttel, *Bohus László báró*, mint kúltag 30,000 koronával, *Marty Leon*, mint kúltag 54,000 koronával és *Watin Ede* 36,000 koronával. A feloszlás bírói kimondására azt hozza fel indokul a kérvényező, hogy a megkötött szerződés szerint a gyárat *Marty Renéé személyesen tartozik vezetni* s állandóan Világoson kell tartózkodnia.

Minthogy azonban *Marty Renéé* most egy külföldi elmeógyógyintézetben van, később pedig egy francia intézetbe szállítják, ily módon nincs, aki a gyárat vezesse, mely körülmény folytán a vállelat bukásnak néz elébe. A kereset tisztán a szerződés azon pontjának be nem tartásán alapul, hogy *Marty Renéé* nem lakik állandóan a gyár székhelyén, Világoson.

Együttal felszámoló kirendelését is kéri. Ugy kéri azonban megoldani ezt a kérdést, hogy felszámolókul ne neveztessek ki egyik sem a cégtársak közül, mert ilyen ügyekhez egyik sem ért *Marty Renéén* kívül. Mint hozzáfűzte *Dedinszky Kálmán* budapesti ügyvédet és *Glück József* budapesti kereskedőt nevezte meg, kiknek felszámolókként való kirendelését kéri.

A kérelem főindoka az, hogy a gyárat hónapok óta két hivatalnok vezeti, és pedig felelősség nélkül. Ezek szerint tehát senki sincs, aki a gyár sorsáért felelősséggel tartoznék.

Az ékszerész gyilkosát letartóztatták.

(Vadállat asszonyi alakban.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 2.

Megemlékeztünk arról a titokzatos gyilkosságról, a melyet kedd este fedeztek föl Budapesten a külső-Váci ut egyik mellékutcájában. *Erdei Sándor* ékszerészt, *Róbor Tamás* irónak apósát a kültelken leütötték s mikor az ütéstől eszméletét veszítve összerogyott, kirabolták és testét három részre vágták.

A rendőrség széleskörű nyomozást indított s a gyilkos kilétét a délután folyamán már *ki is derítette*.

Krecsányi Kálmán detektiv-főnök még az éjszaka folyamán maga vette át a nyomozás vezetését. A holttestet a Sziget-utca sarkán fekvő telken találták. A telek mélyen lehuzódik a Korall-utcaig. *Lelemen Mór* kereskedő, aki régi sarköveket rakott le benne. A holttestet *Ilk* és *Mócsay* iparosok fedezték föl s öközzölték az esetet a közeli rendőrrel is. Ehez fogható gyilkosság Budapesten egyáltalán nem történt. A tettesek iszonyatos kegyetlenséggel, a bűnügyi krónikában csak nagy ritkán előforduló bestialitással végezték véres munkájukat.

Az áldozatot, aki rendszerint maga kereste fel vevőit, a kültelkek munkás népét, csak a pénztől fosztották meg. Ekszereit meghagyták, nehogy a holmik értékesítésével elárulják magukat.

(A letartóztatás előtt.)

Ilk és *Mócsay* előadása szerint a holttestet — mint ezt a reggeli lapok is közlik — egy asszony kis kocsin toltta be a Sziget-utcai telepre. Mikor letette, elfutott. A vörös abrosz, a melybe a hullát csavarták, nem igen vezethet nyomra.

Utóbb Kálmán István géplakatos is jelentkezett a rendőrségen. Elmondta, hogy az asszony, a ki a kis kocsi az utcába tolta 28—30 éves lehetett. Sovány, barna haju nő, sötét szoknya, világos derék, fehér alsó szoknya volt rajta, a mely kilátszott a ruhája alól. Kálmánt a rendőrség ma reggel ismét kihallgatta. Vallomása nem tér el tegnapi kijelentéseitől.

Jelentkezett utóbb egy tótos kiejtéssel beszélő munkásember. Vallomásának lényeges részében ezt mondja:

— A váci-uton, a Wörner gépgyára előtt láttam az asszonyt két férfi társaságában. Az asszony kis kocsi tolt maga előtt. Az egyik ember kék munkás ruhába volt öltözve, a másikon uri ruhát láttam világos nyakkendővel, kézelővel.

Erdei Sándor holttestét a morgueban ma délelőtt lefénképezték. A szerencsétlen ember jobb homlokán ütés van. A nyakán fojtogatás jele látszik. A hasát éles beretvával metszheték el, a lábát ellenben késsel vágják s utóbb baltával vagy bárdal akarták teljesen eltávolítani a törzstől, a mi azonban nem sikerült nekik.

A boncolás iránt a rendőrség még nem intézkedett.

A gyilkosok nem hagytak más bűnjelet hátra, csak a vörös abroszt. Közepes nagyságú olcsó abrosz, a melyent rendszerint szegény emberek lakásán láthatni. Különös jel nincs rajta. Ott függ Korody Béla fogalmazó szobájában, a ki a délelőtt folyamán a bűnjelet több fehérnemű-kereskedő ügynökének megmutatta. Dél felé becitálták azokat a kereskedőket, a kik a kültelki lakókkal részletre dolgoznak.

Krecsányi Kálmán detektiv-főnök dél felé a Pannónia-utca porában egy véres zsebkést talált. Valószínű, hogy a fekete csont-nyelű kést a tettesek vesztették el.

A Kárpát-utcában, a mely a Sziget-utcába nyílik, vérnyomokat fedeztek föl.

Cigler Istvánné, a Pannónia-utca 19. számú ház házmesternője, délben jelentette a rendőrségnek, hogy azt az asszonyt, a ki a rendőrség keres, tegnap délután fél öt órakor látta a Pannónia-utcában. A kis kocsi óvatosan tolta maga előtt s a Korall-utcába fordult be. A Korall-utca a Sziget-utcába nyílik.

A gyilkosságot e szerint kora délután, esetleg már délelőtt követték el.

Farkas rendőrtanácsos a vizsgálat vezetésébe délben bevonta Bérczi Béla rendőrkapitányt is.

Sólyom Lajosné közölte a rendőrséggel, hogy este félkilenc órakor a Ferdinánd-uton két férfit és egy asszonyt látott. A férfiak felémelve vittek egy kis kocsi. Mikor mellettük elhaladt, az asszony odaszólt a két férfinak:

— Ha nehéz tegyétek le.

Schürger dr. rendőrorvos ugyanis konstataulta, hogy Erdeit, a holttestének az orvos által történt megvizsgálata, tehát esti tíz óra előtt öt órával, vagyis délután öt órakor gyilkolták meg.

A nyári melegben, pláne a tegnapi hőségben, a holttestek csak 5—6 órával a halál bekövetkezése után merevednek meg. Már pedig Erdei holtteste csak akkor kezdett merevedni, amikor az orvos este 10 órakor először megvizsgálta. Eszerint tehát csak délutáni öt óra körül történhetett a bűntény.

Azt is megállapította a rendőrorvos, hogy Erdei még élt, mikor a kezét, lábát levágták. Mert a megcsonkított holttestben egy csepp vér nem volt; minden vére kifolyt.

A gyilkosságot tehát nem késszurással, vagy egyéb gyors halált okozó sérüléssel követték el, hanem apránként egymás után. Er-

dei az idő alatt halt meg, mialatt a kezét, lábát, karját késsel vagdoszták és baltával választották el a törzstől.

(A gyilkos nyomában.)

Ma délelőtt megjelent a főkapitányságnál Hegyi József kocsis felesége, aki az aradi-utca 64. számú házában lakik, s Farkas rendőrtanácsosnak a következőket adta elő:

Hegyinének van egy három esztendő Margit nevű leánykája, aki tegnap délelőtt az udvarban játszadozott, miközben egyik földszinti lakásból, ahol Petró Gyulának laknak, kiabálást hallott. A gyerek egy zsámolyt vett magához, odavitte Petróék ablaka alá, és benézett a lakásba. De csakhamar leugrott rémülten a zsámolyról, s e szavakkal szaladt anyjához.

— Mama mit láttam. Egy ember ráncigálja a Petró néni haját.

— Bizonyosan az ura, mondta Hegyiné.

— Nem, folytatta a kis Margit, mert egy öreg ember az, aki az ágyon feküdt és úgy feküdtében tépte ki a néni haját.

Hegyiné nem törődött tovább a kis lány fecsegésével, hanem folytatta napi dolgait.

Estefelé aztán látták a házbeliek, hogy kinyílt Petróék lakása, és Petróné egy gyerekocsit tolt ki, mely vörös abrosszal volt letakarva. Az udvaron játszadozó gyermekek megszólították:

— Mit visz Petró néni?

— Úveget, válaszolt az asszony.

A szomszéd lakásban levő szakácsnét pedig megkérte, hogy a néhány fokos lépcsőn segítsen levinni a kocsi, ami meg is történt.

A házbelieknek azonban gyanus volt a dolog, de csak azt gyanították, hogy Petróné lopott holmit visz. Utána is küldtek egy cseléd-leányt, hogy nézze meg, hova megy. A leány utána nézett, s látta, hogy a Szondy-utcában már két ember vitte a kocsi; azt hogy a férfiak vártak az asszonyra, vagy ez utóbbi csak az utcán fogadta fel őket, nem tudja.

(A gyilkos letartóztatása.)

Ma reggel 5 órakor az aradi-utcai ház házmesternője a lépcsőház takarítása közben nagy vértócsára talált. Eleinte azt hitte, hogy valakinek az éjjel eleredt az orra vére a lépcsőházban s annak a nyomai azok.

Reggel a lakók olvasták az újságokban a rémes rablógyilkosságot, s Hegyinének rögtön Petrónéra irányult a gyanuja, mire azután a lakók biztatására föl is sietett a rendőrséghez, elmondani észrevételeit.

Farkas rendőrtanácsos ezen vallomás alapján azonnal detektiveket küldött az aradi-utcai házba. Petróné nem volt otthon, csak két kis gyermeke. A detektivek ott a házában megállapították, hogy a gyanúsított asszony 25 éves, és férje Petró Gyula egy ovoda-utcai asztalosműhelyben dolgozik. Van egy albérlője is Kardos János, akinek neje — mint Petróné a szomszédoknak napok előtt beszélte — elsején Ballassagyarmatra készült nyaralni.

Délután félkettőkor tért haza Petróné. A detektivek bementek hozzá, és megkérdezték, hol volt?

— Tárgyaláson voltam, válaszolta, egyik lakó lopással vádolt, de a tárgyalást máról elhalasztották.

A detektivek ezután átkutatták a szobát, ahol ráakadtak a gyerekocsira, a véres asztalterítőre, a véres ruhákra és a baltára. Mikor a talált bűnjeleket az asszonynak megmutatták, ez elsápadt.

— Maga a gyilkos! Kiáltott rá az egyik detektiv.

— Igen, én vagyok; nyögte remegve a bestiális teremtés.

A detektivek erre megkötözték, s a főka-

pitányságra vitték, ahol megismételte vallomását azzai a hozzáadással, hogy nincsenek bűntársai. Férje és albérlője ártatlanok, sőt a holttestet rejtegette azok elől. Vallomása szerint, leteperte az őreget az ágyra, száját betömte az ágyterítővel s úgy fojtotta meg.

Petróné, mikor délelőtt a járásbírósnál volt, az előszobában többen Erdei meggyilkoltatásáról beszéltek, mire Petróné közbeszólt:

— Ismertem a vén huncutot, szíjját kellett volna hasítani a hátából.

Krecsányi detektiv-főnök a délután folyamán fölkereste a műhelyben Petró Gyulát, s vallatóra fogta. Petró kijelentette, hogy a gyilkosságról eddig mit sem tudott.

A Krivány-fiú Aradon.

(„Nekem már megis mindegy . . .”)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 2.

Krivány László, Krivány Jánosnak a gyám-pénztári sikkasztónak tizenhatéves fia, aki a baranyamegyei Izsépbetöréses-lopást követett el, ma Aradra jött haza az édes anyjához, aki még állandóan Aradon lakik.

Pécsett ugyanis szabadon bocsátották letartóztatásából Krivány Lászlót, miután nagynénje, akinek kárára a betöréses lopást elkövette, nem tett feljelentést a rossz utra tévedt fia ellen, az ellopott értékek pedig hiány nélkül megkerültek.

A „Pécsi Napló“ a következő cikket közli a Krivány László betöréséről:

Krivány János családját mindenféle elkerülték az emberek, mikor nyilvánvalóvá lettek gazságai. — Egy lánya és két fia van a sikkasztónak. A legidősebb közöttük László, ki a leleplezés idején 14 esztendő volt még. Az apja bűne megbélyegezte őt is és az érzékeny lelkű fiun hamarosan a melankólia jelei mutatkoztak. Iskolatársai elkerülték és a hogy az utcán végighaladt összesugtak háta mögött az emberek. Tudta, hogy miért történik mindez így.

Krivány László ma 18 esztendő. A fiut édes anyja sehogyse akarta házában megtűrni. Az idén már be se ivatta őt az iskolába. (Ez ugyan nem igaz, mert a fiu az idén a VI. reáliskolába járt.) Krivány László anyja baranya-báni leány, az apja még ma is ott él és itt a vármegyében több rokona van. Krivány László egyik nagynénje: Takács Sarolta Izsépen helyettes posta-mesternő s mert Krivány Lászlót anyja éllete hazulról, nagynénjéhez jött el, aki ugylátszik szintén ridegen fogadta őt. Mikor Krivány László látta, hogy itt is tarthatatlan a helyzete, elkiváncozott maga is rokonától, de nem volt neki hozzávaló pénze. Így történt aztán, hogy szombaton este felé, Krivány László, míg nagynénje távol volt lakásából, feltörte az egyik szekrényt és ellopta onnan Takács Sarolta összes mintegy 400—500 koronát érő ékszereit és egy 1000 koronáról szóló takarékpénztári betétkönyvét.

Krivány László félig gyalog majd meg kocsin eljutott vasárnap reggelre Pécsre és itt a zálogházban akarta értékesíteni az ellopott ékszereket. — Ez időre azonban megérkezett már Pécsre az ottani rendőrség távirati jelentése is és így Krivány Lászlót a zálogházban letartóztatták és onnan a rendőrségre kísérték.

A szerencsétlen fiu sirva panaszoalta el, hogy ő az édesapja bűnének lett áldozata, hogy az apja sikkasztása tönkre tette teljesen a jövőjét.

Lépten-nyomon éreztette vele mindenki, hogy az apja sikkasztott. Neki ebben a sikkasztásban mindössze az a bűne, hogy épp

Krivány János fia. Ő egyénileg soha rosszat el nem követett és mégis mindenki elfordult tőle. Még a legközelebbi rokonai, sőt az édes anyja is gyűlöli őt. Érezte, hogy hiábavalók lesznek az ő jövődó küzdései, az előítéleteket le nem győzheti, azt a foltot, amely apja bűne révén hozzá tapadt a Krivány névhez, le nem törölheti soha. Kétségbeesése, elkeseredése, tépelődései vitték aztán őt magát is arra, hogy bűnt kövessen el:

— *Nekem már ugyis mindegy, mert hisz a világ szemében én már sohasem lehetek becsületes!* Az apám bűnének és az emberek előítéletének lettem az áldozata. De nem panaszlom azt fel, mert nem én vagyok az egyetlen, akit hasonló sors ért.

Eddig a cikk, melynek állításaival nem lehet mindenben egyetérteni. Krivány László különben minden tagadás nélkül bevallotta, hogy miért és miként követte el a betörést. Nagynénje távirati uton értesítette a pécsi rendőrséget, hogy nem kívánja a fiu megbüntetését és hogy az anyja küldött neki pénzt utiköltésre, melylyel ma Aradra jött.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Csütörtök: Lotty ezredesei, énekes bohózat Fedák Sári vendégfelleléptével.
Péntek: Három pár cipő, énekes bohózat. Fedák Sári vendégfelleléptével.

Sulamith.

— Julius 2. —

Mosolylyal és könnyel bucsuzott ma este Rózsa Lili aradi sikereinek házatól, a nyári színházról. *Abigailt*, a szépséges jeruzsálemi leányt játszotta, a ki virul miként a rózsa, táncol, énekel, szeret, s aztán elhervad, miként a lilium, és könnyei hullanak, miként a fehér virág szivétől elszakadt szirmok. A vidám kedvű, csupa vér, csupa élet táncosművésznőnek a mai este ismét sok tapsot szerzett, de még nagyobb volt sikere a drámai jelenésektől forró harmadik felvonásban. Itt a meglepés nagy erejével hatott. Ez a fiatal leány, a kit mint operett-művésznőt ismernek és táncáért dicsérnek, kiváló beszélő erejű drámai művésznőt rejteget magában. Beszéde csupa intelligencia és mégis csupa szív és forró érzés. Nem csodálkoznánk, ha egy napon az operett-muzsa busan jelentené, hogy Rózsa Lili hűtlennül elhagyta, s házasságra lépett a — beszélő művészzel.

A tapsban, ünneplésben kifogyhatatlan volt a közönség s két virágcsokrot is kapott a bucsuzó művésznő. Ugy tudjuk, Zilahy Gyula, az aradi vendéjátékok hatása alatt tárgyalásokat folytat Rózsa Lilivel, hogy társulatához szerződtesse. Az igazgatónak eme elhatározását már előre is helyesli és támogatja az a rokonszenves fogadtatás, melyben a közönség a több oldalról bemutatkozott művésznőt részesítette.

A vendéget megillető elsőség után, emlékezzünk meg a mai est másik nevezetességéről. Zilahiné Singhoffer Vilma három hónapra elbucsuzott az aradi közönségtől. A darab címszerepében lépett fel s ezt az alkalmat kihasználta a közönség, hogy lelkesen ünnepelje. A mai estéje betetőzése volt aradi sikereinek. A zsidó darab gyönyörű énekszámait mintha csak az ő hangjához teremteték volna. Erzéssel, teljesen, lágyan, a szívbe nyilamló szomorúsággal énekelte, s a közönség zajos tapsaival minden számát újból kívánta hallani. Tisztelői szép babérkoszorúval bucsuztak tőle.

A bucsuzkodás alkalmával eszünkbe jut az az öt alakítás, melylyel az aradi közönséget

rövid idő alatt meghódította. *Faust* Margarétája, a *Rip* eszményi tündére, a *Katalin* méltóságos cárnője, a *Gésák* Mimózája, s most *Sulamit*, mind a sikerek újabb stációját jelentették.

A mai előadás általában jó volt. *Békessy* daliás Absolonjára büszke lehet. Pompás hangja s játéka egyformán tetszettek. A Kol-nidret *Bejczy* énekelte, s — ha nem is érte utól e szerepében emlékezetes *Dérit* — zajosan megtapsolták.

* **Fedák Sári első fellépte.** Holnap este lép fel először Fedák Sári a *Lotty ezredesei* Lottijában. Ez egyike a művésznő legfényesebb szerepeinek s annak idején ő vitte diadalra a darabot a budapesti Magyar színházban. A darab keretében a művésznő előadja a híres Fregolinda-jelenetet, amelyben alkalma nyílik pompás eredeti dal- és táncbetéteit és pazar fényű tulleit bemutatni. A darab többi szerepeit P. Pajor Agnes, Daróczy Ilka, Polgár Sándor, B. Szabó József, Sarkadi Aladár és Ternyei Lajos játsszák.

* **Borostyán Sári** a tegnapi nappal megvált az aradi színház kötelékéből. Rövid szereplése alatt megnyerte a közönséget, mely rokonszenvvel gondol az eltávozott, reményteli pályára előtt álló színésznőre.

* **A karszemélyzet jutalomjátéka.** Zilahy igazgató azon szándékkal, hogy karszemélyzetét buzgó működéséért megjutalmazza, átengedte nekik a folyó hó 12-iki, *Fokról-fokra* című darab előadásának jövedelmét. — A jutalomjáték rendezősége most azon fáradozik, hogy a közönségnek egy kiválóan élvezetes estét nyújtson. A rendezőség több helybeli művészt és műkedvelőt szándékozik megnyerni az előadásban való részvételre.

* **Az őrnagy ur.** A drámai személyzet erősen készül a Víg-színháznak ez idei legnagyobb sikerű pompás bohózatára, az *Őrnagy urra*. A címszerepet *Békés* Gyula fogja játszani. Az igazgatóság eredeti képek után teljesen hű jelmezeket készített, melyek közül különösen fényesek lesznek a darabban szereplő francia huszártisztek egyenruhái.

Megváltoztatott halálos ítélet.

(Ítélethirdetés az aradi várban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 2.

Nagy feltűnést keltett bűnügyben hirdették ki a legfelsőbb katonai bíróság ítéletét ma délután négy órakor, az aradi várban. A bűnügyet érdekessé tette annak fölöttébb titokzatos volta, úgy, hogy hosszú nyomozás után is alig lehetett az igazi tettet megállapítani, s fölötte ítéletet mondani.

Az 1900. év őszén történt, hogy a szegedi 46. gyalogezred katonái közül, az őrségen valaki lelötte *Tari* Piroskát, *Tari* Pál szegedi vadőr leányát, ezenkívül súlyosan megsebesítette magát a vadőrt és feleségét is.

Elejétől fogva, hogy a gyilkosság kiderült, bizonyos volt, hogy azt az őrségnek valamelyik embere követte el, de hogy melyik, erre se-hogy sem akadt nyom. A vizsgálatot az aradi cs. és kir. hadbíró vezette, a melynek részéről *Péchy* őrnagy-hadbíró hosszabb időt töltött Szegeden és a helyszínen folytatta a nyomozást.

Miután az őrségnek három embere volt gyanúsítva, mind a hármat Aradra hozták, s az aradi várban vizsgálati fogságban tartották, közöttük a legsúlyosabb gyanu *Vigh* József és *Tatár* Mihály közlegényekre esett.

Közel egy évig voltak a katonák vizsgálati fogságban, a mikor végre kiderült, hogy *Tatár* Mihály követte el a gyilkosságot, a ki szeretője volt *Tari* Piroskának, s a kinek a boszu adott okot a gyilkosságra.

Tatár ugyanis éjnek idején, mikor a társai nem látták, ellopózott az őrségről. Hogy a gyanút magáról elterelje, egyik társa puskáját vitte magával, s azzal követte el a gyilkosságot. Visszatérve pedig az őrség őrzetőjének tartályából több töltényt kivett. Ez tette olyan bonyolulttá a vizsgálatot, s ezért nem lehetett megállapítani, ki az igazi gyilkos a gyanúsítottak közül.

Azonban *Tatár* Mihály maga árulta el magát a börtönben. A vizsgálati fogságban megismerkedett egy rabtársával, a kivel összebizalmaskodott. Ennek elmondta, hogy ő követte el a gyilkosságot; ő oserélte ki a fegyverét és ő vette ki az őrzető patrontáskájából a töltényeket.

A rab kihallgatásra jelentkezett a hadbírósnál és leleplezte *Tatár* Mihály vallomását. Erre megidőzték *Tatár* is, a ki az ellene fordított adatok terhe alatt megtört, és beismerte a gyilkosságot.

Ezután a másik két katonát szabadlábra helyezték, *Tatár* pedig az aradi hadbírószék elé került. Az aradi hadbírószék *Tatár* bűnösnek mondta ki, s a katonai büntető-törvénykönyv alapján *kötél általi halálra ítélté*.

Azt az ítéletet hivatalból fölterjesztették a legfelsőbb katonai bírósághoz. A legfelsőbb bíróság megváltoztatta az aradi hadbírószék ítéletét és *Tatár*ra husz évi fegyházat szabott.

A legfelsőbb katonai törvényszék ítéletét ma délután négy órakor hirdette ki az aradi hadbírószék *Tatár* előtt. A bíróság elnöke *Ditt-rich* alezredes volt.

Ezzel vége van a szegedi katonai őrség titokzatos bűnügyének. *Tatár*, a ki ekként megszabadult az akasztófától, valószínűleg az aradi cs. és kir. fegyintézetben üli le büntetését, ámbár az sincs kizárva, hogy más katonai fegyházba szállítják.

A kultuszminiszter

és a tanítóképző épülete.

(A Marospart fejlődése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 2.

Az aradi állami tanítóképző épülete, ez a hat év óta vajudó ügy, a város júliusi közgyűlését újra foglalkoztatja. Az építés ügyét újra az a huzavona kíséri, a mely jellemzője a kormány minden ténykedésének, a midőn Arad város érdekeiről van szó.

Az ideai állami költségvetésbe, a mint ismeretes föl is lett véve az aradi állami tanítóképző építésére 300.000 korona. A vallás- és közoktatásügyi miniszter ennek alapján leiratot intézett Arad városához, hogy a telket, a melyet a város a tanítóképző céljaira följánlott, telekönyvileg irassa a vallás- és közoktatásügyi kormány nevére. A város ez évi márciusi közgyűlésén kimondotta, hogy a telket tulajdonjogilag nem iratja át, hanem csupán örök használat végett átengedi. A város ezzel az ellen akarta magát biztosítani, hogy a telek valaha más célra használtatik; a város ezt annyival inkább tehette, mert maga is *katvan ezer* koronával járul hozzá az építéshez.

Most, a mikor mindenki már az építést várta, a vallás- és közoktatásügyi miniszter újabb leiratot intézett Arad városához. Ebben nem hajlandó elfogadni azt, hogy a város csupán örök használat végett engedi át a telket, hanem ragaszkodik ahhoz, hogy a tulajdonjogilag átírassék.

A miniszter leirata fölött az e hó 9-én tartandó városi közgyűlés fog határozni. A mig tehát ez a határozat meglesz, s azt fölterjesztik, az építés ügye ismét haladékot fog szenvedni.

Magának az épületnek tervel leérkeztek Szabó József, az aradi állami tanítóképző igazgatójához. A tanítóképző épülete, amelyben internátus is lesz, két emeletes háznak van tervezve, diszes külsővel, két oldalt diszkerttel. A Marosparton lesz, a Nagykörutnak a folyó felől való oldalán. A terveket Baumgarten mérnök, a vallás- és közoktatásügyi miniszter építész készítette.

A tanítóképző épületével szemben, a Nagykörut másik oldalára kerül a Szabadkőműves páholy palotája, amelyre tudvalevően szintén a város engedett át a területet. Ennek a tervét szintén elkészültek, s azokat beterveztették a városhoz. A palota görög templom-stílusban épül, elől négy oszlopos csarnokkal, amely háromszöges homlokzatban csucsosodik ki. Ez a palota egy emeletes épület lesz.

Mindezekkel együtt a Nagykörutnak ez a vége néhány év múlva egyik legszebb helyé lesz a városnak. Az arad-ujaradi vashidat is a nagykörut tengelyébe akarják építeni, s ez színén emelni fogja a Marosparti városrészt fejlődését.

A braganzai herceg letartóztatása.

(A londoni éjszakai botrány hőse.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 2.

A mai londoni estilapok kipattantják azt a titkot, amely egy királyi herceg londoni botrányát eddig a titokzatosság homályával körülvette. A londoni külügyminiszter ellenkezése dacára kiírják annak a királyi hercegnek a nevét, aki az ismeretes londoni botrányának hőse volt. Ez az uralkodó családból származó főúr nem más, mint Ferenc József braganzai herceg, aki tavaly nyáron, akkor is éppen a Fedák Sári vendégszereplése idején hosszabb időt töltött Aradon s itt különösen automobiljával keltett nagy feltűnést.

A herceg letartóztatásáról mi is megemlékeztünk lapunk pénteki számában, a részletek azonban olyanok, hogy azokról a nyilvánosság előtt írni tisztára lehetetlen.

London egyik legromlottabb városrészeinek, Southwark-nak rendőrbirósága előtt hullt le a lepel erről a szenzációs eseményről, a mely nagyjában a következőképp foglalható össze: Egy európai uralkodócsaládból származó herceg, aki akkor a koronázási ünnepségeken Londonban időzött, kedden este elhagyta az udvarnál számára rendelt lakását, egy előkelő fogadóban megvacsorázott, azután távozva onnan, ismeretlen alakokhoz szegődött, akikkel Southwarkba ment s egy ronda matróz-lebujba tért. Ott érte a katasztrófa: a rendőrség az egész társaságot leirhatatlan helyzetben találta, letartóztatta és bekísérte. A herceg egyszerű elbocsátásáról nem lehetett szó, mert a rendőrség egész sereg detektivet küldött ki a rossz hírű helyiség megtisztítására.

A rendőrtisztviselő telefonált a rendőrigazgatónak, a ki úgy iparkodott az ügyet elsimitani, hogy olyan látszatot adott neki, mintha a gonosztevők a herceget Southwarkba hurcolták volna, hogy kizsarloják, Ebben a formában került az eset a rendőrbiróság elé, s sem a hercegnek, sem a zsarolással vádoltaknak nevét nem tették ki a bíróság fekete tábláján, a mi szokás rendszerint. Az összes neveket titokban tartották.

A különös dráma főszemélyét európai, dél-nyugati vagy keleti-uralkodó-család tagjában sejtették a londoni újságok. Ma végre kipattant a herceg neve és kiléte, jóllehet a külügyminiszter avval fenyegette az újságírókat, hogy az ügy főszereplője nevének nyilvánosságra való hozása komplikációkat idézhetne elő egy idegen hatalommal.

Mint a londoni forrás jelenti, a pikáns ügy főszereplője tényleg súlyos beszámítás alá eső erkölcsellenes kihágást követett el és a rendőrök tetten érték. A vádlott valóban az a nagyállású személyiség, aki a koronázási ünnepségekre ment Londonba, tudnillik Ferenc József braganzai herceg.

A herceget vádlottként az erkölcsi rendellenes kihágás miatt ma idézték a southwark-i kerületi törvényszék elé Chandler Henrik nevű 15 éves siheder-fickóval, aki a braganzai hercegnek még két csavargóbarátjával együtt vádlott-társa.

A tárgyalást ma megkezdték a négy vádlott: Ferenc József herceg és a három siheder ellen, ítéletet azonban csak a jövő hét szerdáján fognak hozni.

A braganzai herceg, a ki mint említettük, tavaly nyáron hosszabb ideig tartózkodott Aradon, a nagyváradi 7-es Vilmos huszárezred tisztje. Több kényes ügye volt már, különösen a hitelezőivel, sőt míg Aradon időzött is, állandóan két pénzügynök zolt a kíséretje.

A nagyváradi huszárezred Ferenc József herceget több stiklije miatt, legutóbb a nagyikindai ismeretes katonai botrány alkalmából egy évre szabadságot. Így került el Londonba, ahol az elhalasztott koronázási ünnepségeken volt részt veendő. Így került bele ott ebbe az éjszakai-ekskurzióba, amely a letartóztatásával végződött.

HIREK.

Bund Henrik jubileuma.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 2.

A városházán legnap csöndben, minden külső fény nélkül, de annál melegebb érzéssel ünnepeltek egy főtisztviselőt, aki harminc hosszú év óta szolgálja a várost hűen, buzgalommal, szaktudással és lelkiismeretességgel.

Az ünnepelt főtisztviselő Bund Henrik, a város főszámvevője volt, aki 1872. év július 1-én lépett a város szolgálatába mint főszámvevő, s azóta szakadatlanul elismerésre méltó rendben s eredményes munkálkodással vezeti ezt a fontos és nehéz hivatalt, amelynél terhebb és gondosabb munkát a város egy hivatala sem igényel.

Kétszeresen hosszú idő harminc évet eltölteni a lelket öl számolások tömkelegében s ennyi ideig változatlan munkabírással működni olyan hivatali ágban, amely a legfárasztóbb munkát adja testnek, gondolatnak egyaránt. S ilyen munka mellett a jubiláló főszámvevő nevéhez nem egy fontos és üdvös reform behozatala fűződik azok közül, amelyek Arad város közigazgatását és ügykezelését elismerésre méltóvá, példászerűvé teszik.

A harmincéves évforduló híre alig ment túl a városháza falain s így az ünneplés is csendben folyt le. A város főhivatalnokai és vezetője kedden délelőtt egyenkint keresték fel Bund Henriket gratulációikkal, a számvevőség tisztikara pedig testületileg tisztelgett nála Visi Ferenc számtiszt vezetésével. A jubiláns meghatott szavakban köszönte meg hivatalno-

kainak szívből jött üdvözlését s azt a munkásságot, melyvel annyi éven keresztül az ő segítségére voltak.

Aradon föltartóztatott kivándorlók.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 2.

A Magyarországból kivándorlók nagy kontingensét szolgáltatja tudvalevőleg az Araddal szomszédos Torontálmegye. Nemrégben néhány bíleddi, torontálmegyei munkásembert toloncolt vissza a rendőrség, itt Aradon, a vasuti állomáson tartóztatták fel őket.

Ma ismét akadt dolga az aradi rendőrségnek hat ilyen kivándorlóval. Kulcsár Alajos törökbecsei 36 éves, Bogdán Sztója beregszói 37 éves, Botta János félkenyeri 38 éves, Bajó Jesta beregszói 45 éves Bogdán Vazul beregszói 25 éves és Györgyó Trojla beregszói 36 éves napszamosokat hozta be ma Rimanóczy Zsigmond rendőrtisztviselő elé a rendőri őrzőjé. Csabán tartóztatták fel őket, azon a címen, hogy foglalkozás és lakás nélküli csavargók. Utlevelők nem volt, de a községi előljáróság állított ki nekik erkölcsi bizonyítványt.

Bizonyos, hogy Amerikába akartak kivándorolni, bár ezt tagadják. Amikor utlevelők nincsenek, akkor ezek a szerencsétlen emberek az ügynökök utasítására eltagadják utazásuk célját. A rendőrség azonban talált egy utat, melyen némiképp elébe lehet vágni az ügynökök munkájának.

Mint lakás és foglalkozás nélküli csavargókat toloncolják vissza az ilyen utlevél nélküli kivándorlókat, kik kinn Amerikában a legnagyobb nyomor elé néznek.

Hogy milyen könnyelműek ezek az emberek, mutatja, hogy mennyi pénzt találtak náluk. Bogdán Sztójánál volt 290, Buja Jestánál 310, Bogdán Vazulnál 306, Györgyó Trojlánál 280 korona.

Evvel a pénzzel akarták megtenni a hosszú utat s élni belőle Amerikában addig, míg munkát találnak. Az aradi rendőrség, holnap toloncolja őket Temesvárra.

Uri mulató az Árucarnokból.

— Egy kis metamorfózis. —

Arad, július 2.

Mióta az aradi árucarnok, melynek hatalmas épülete két utcára szól, megbukott, sokféle terv merült fel az értékes épület felhasználására. Használatlanul, parlagon hevert addig ez sok mindenre alkalmas épület, gabonaraktár volt benne. Most egy újabb nagyszabású terv van megvalósulóban, amely az árucarnokba mulató-helyet akar varázsolni.

Ha ez a terv megvalósul, egy lépéssel megint előbbre leszünk a nagyvárosiasság felé. Lesz egy éjjeli uri mulató Aradon, amilyennek létesítésére eddig még nem akadt ember, jóllehet alig van vidéki város, melynek olyan mozgalmas éjszakai élete volna, mint Aradnak.

A vásárcarnok és iparcarnok helyett, a miket a hosszú épületbe terveztek, mulató lesz hát a Hunyadi- és Asztalos Sándor-utcákban. Olyan Colosseum-féle éjjeli vendéglő és kávéház, amilyen a fővárosban igen sok van. A hosszú csarnokban az udvaron végig termek lesznek, oldalt pedig szeparék s azonkívül még egy ujtás: ünnep- és vasárnapokon délután is zene lesz a mulatóban.

A terv, amelyről itt szoltunk, egészen komoly s aligha lesz akadálya a megvalósulásának.

— József főherceg Makón. József főherceg, az uralkodóház legnépszerűbb tagja, délelőtt egy negyedóráig Makón tartózkodott. Kisjénőrlől utazott el a főherceg s az arad-csanádi vasutak

különvonatával 11 óra körül érkezett Makóra. Az állomás perronját nagyszámu, nagyobbára intelligens közönség foglalta el, amely néma csöndben fogadta a berobogó vonatot. A közönség között volt egy egyszerű iparos, nagylaki kalaposmester is, aki pár pillanat múlva harsány hangon kiáltott bele a csöndbe:

— Eljen József főherceg!

Viharos éljenzés támadt, amelyből újból kihalt a kalaposmester harsány hangja:

— Isten hozta fenségedet, a nép zivánja látni!

akkor aztán a csanádi vasutak szalonkosijának egyik ablakát leeresztették s az ablakból kihajolva, mosolyogva köszönte meg József főherceg az egyszerű, de őszinte és szívből jövő meleg tüntetést. Tizenöt pernyi pihenetés után indult tovább Szeged felé a főherceget vivő vonat s induláskor a közönség újból riadó éljenzésben tört ki s tartott az éljenzés mindaddig, míg a vonat ki nem ért a pályaudvarból. A főherceg, mint már írtuk, Tizsaszentmiklósról utazott. — József főherceg ma délután a torontálmegyei *Elemérre*, *Dániel Ernő* báró, volt kereskedelmi miniszter birtokára érkezett.

— **Az új koronaügyész eskütétele.** *Székelly* Ferenc dr., az ujonnan kinevezett koronaügyész ma délelőtt tette le a hivatali esküt, a Kuria teljes ülésén, *Szabó* Miklós kuriai elnök kezeibe. *Szabó* Miklós üdvözölte az új koronaügyészt; örömeinek adott kifejezést a fölött, hogy neki jutott az alkalom régi hivataltársának beiktatására. Az alkotmányos lélek megnyitáskor az igazságügyminiszteriumban, később a Kurianál szolgált vele együtt hosszú ideig, amikor kiváló képességeit és jellemét megismerni tanulta. Azután kiemelte, hogy a koronaügyészi állás oly fontos és kimagasló az igazságszolgáltatásban, a jogegység megalkotásában, hogy arra mindenkor kiváló egyének kellenek. Nyennek ismeri *Székellyt* és állásában szívesen üdvözlö.

Székelly Ferenc dr. koronaügyész a következő szavakkal köszönte meg az elnök üdvözlését:

Nagyméltóságú Elnök ur!

Kegyelmes uram!

Fogadja hálás köszönetemet azért a megítélt bizalomért, melyet belém helyezni méltóztatik. Elnömi legnemesebb feladatának tekintem, hogy a bizalmat odaadó munkássággal ki is érdemeljem és biztat a remény, hogy az sikerülni fog; mert hiszen Excellenciád volt a kötelesség hű teljesítésében kora ifjúságomtól fogva mintaképem és hosszú bírói szolgálatom alatt mesterem. Ezért merek nehéz tisztemre vállalkozni. Kérem Nagyméltóságodat, valamint a főméltóságú Kuria, hogy jóakaratu törekvésben bölcsességükkel támogatni szíveskedjenek.

Nagy éljenzés hangzott fel a koronaügyész szavaira, mire a teljes ülés véget ért. *Vajdaffy* Emil az ujonnan kinevezett kuriai elnöki titkár, a teljes ülés végeztével szintén letette a hivatali esküt *Szabó* Miklós kuriai elnök kezeibe.

— **Skontrális szék a városnál.** A város hivatalaiban ma az ünnepnapnál is nevezetesebb nap volt. A város skontrális-széke félévenkénti vizsgálatát kezdte meg a hivatalokban *Urbán* Iván főispán elnöklése alatt. A skontrális-szék tagjai a főispán elnöklése alatt *Institör* Kálmán polgármester, *Péterffy* Antal és *Steinhardt* Mór dr. törvényhatósági bizottsági tagok, *Varjassy* Lajos polgármester-helyettes, *Kádas* Kálmán főjegyző és *Reicher* Károly főügyész.

— **A menyházai fürdő megvizsgálása.** *Dánoki-Nagy* Lajos alispán és *Issekutz* Károly dr. megyei főorvos pénteken Menyházára utaznak, hogy a fürdői szezon előtt a rendes egészségügyi vizsgálat alá vegyék a fürdőt.

— **Papp Béla bírása meghalt.** Pécsről táviratozzák: *Galba* Lajos pécsi királyi főügyész, a kit alig néhány hónapja neveztek ki erre az állásra, ma hajnalban meghalt. Vesebajának lett áldozata. *Galba* azelőtt a szatmár-németi törvényszék elnöke volt és ő vezette a testvérgyilkos *Papp* Béla pörének tárgyalását.

— **Vihar mindenfelé.** A mai napot Falb azok közé a napok közé sorozhatja, amelyeket elfelejtett felvenni az ő kritikás-napjai közé. Az egész ország területén vihar vonult végig ma, több helyen ezrekre menő károkat okozott. A viharból *Aradnak* is kijutott. Este nyolc órakor orkászzerű szél keletkezett, egyszerre lehült a levegő s jött helyette a por, amelyik egészen elhomályosította az utcákat. Körülbül ebben az időben vonult el a vihar *Budapest* felett is. A legnagyobb károkat *Pozsonyban* és *Baján* csinálta a vihar. Az előbbi helyen és a környékbeli falvakban nagy jégeső is volt, amely tönkretette az egész vidék vetését és szőlőtermését. A kár itt százezrekre rug. A vészterhes felhőket *Esterházy* Mihály gróf viharágyui a legmegfeszítettebb munka dacára sem tudták elűzni. *Debrecenben* délután 4 órakor volt a vihar, mely fákat tördelt ki s leginkább a szőlőkben tett kárt. Ami *Baja* felett elvonult, az már istentétele volt. Délután 6 órakor óriási szélvihar kerekedett s tört, zuzott minden megmozdítható tárgyat. A fákat tövestül csavarta ki a házak tetejét elhordta, s a *Rókus-templom tornyának* egész az óráig terjedő felső részét ledöntötte. A szélvihart mindenütt zápor követte. *Aradon* csak egy pár szem eső esett s azután újból csillagos lett az ég.

— **Az adókvető bizottság f. é. július 4-én d. e. 9 órától a bádigosok, banküzlet-tulajdonos, baromfi bevásárló és kereskedő, becsüs, béltisztító béklereskedő, bérkocsi tulajdonos és bérlők III. oszt. ker. adóját fogja tárgyalni a városház emeleti kistermében.**

— **A bécs-párisi automobilosok Magyarországon.** *Bécsből* táviratozzák: A bécs-párisi automobil verseny résztvevői tiszteletére a bécsi automobil klub tegnap fényes bucsu ebédet adott a bécsi *Bristol* szállodában. A lakomán sok felköszöntő hangzott el, köztük *Szapáry* Pál grófé, a ki szellemes beszéd kíséretében a hölgyekre üritette poharát, meghíván őket *Budapestre*. A lakomán 88 kocsi 94 résztvevővel jelentkezett a budapesti kirándulásra, a kik pénteken délután érkeznek meg *Bécsből* és az *Andrássy-uton* át egyenest az iparcsarnokba vonulnak, a hol gépeik kiállításra kerülnek. A vendégeket *Esterházy* Mihály gróf kíséri, a kihez a magyar automobilisták közül még *Wimpfen* Szigfrid gróf, *Thorotskay* Miklós gróf és *Born* báró csatlakoznak. Az első állomás *Pozsony*, a második pedig *Győr* lesz, a hol a vasuti vendéglobben megebédelnek, azután pedig *Komáromon* és *Vörösváron* át folytatják utjukat *Budapestre*. *Budapest*en a megérkezés után a városligeti *Gerbaut-pavillonban* ebéd várja a vendégeket, a melyet a Magyar Automobil-Klub ad. Ez alkalomra a pavillont magyar és francia zászlókkal szépen feldíszítik. *Szombaton*, július 5-én kirándulás lesz a *Sváb-hegyre*, s ott a nagy szállodában dejeuner; este *Ubudavarában* lesznek ünnepek, automobil-tombolával, a melynek nyerevény tárgya egy *Penget-féle* új automobil lesz.

— **Épül a körút.** *Arad* legszebb város-része: az *Erzsébet* és nagy-körút legközelebb egy szép épülettel lesz gazdagabb. *Hegedűs* László, az arad-csanádi vasutak főmérnöke már megkezdte a Nagy-körút és a *Tabajdi-utca* sarkán, az osztrák-magyar bank szomszédságában és a polgári leányiskolával szemben levő telkén új emeletes házának építését. Ha az a palota felépül, akkor a nagy-körút a kereskedelmi iskolától a *Simai-fürdőig* teljesen ki lesz építve s *Aradnak* ez a panorámája valóságos palota-sor lesz.

— **A székely diákok elutazása.** A csiksomlyói róm. kath. főgimnázium tanulói, kik a vértanuk emlékének megszemlélésére jöttek városunkba, ma elhagyták *Aradot*. Délelőtt megnézték a város nevezetességeit s ellátogattak az ideiglenes róm. kath. templomba. Itt *Csató* János tanár, a *Kiránduló Egyesület* elnöke misét mondott. Délelőtt tizenegy órakor azután bucsut vettek *Aradtól* és *Szegedre* utaztak.

— **A lelencház telke.** Az aradi „Fehér Kereszt” lelencház egyesület, amely tudvalevőleg állami kezelés alá kerül, ma kérvényt adott be a városhoz, melyben az építendő gyermek-menedékház részére ingyen telket kér, sőt ennél többet is. A dolog érdemi részéről más helyen szólunk, itt a kérvény kérelmi részét ismertetjük, amely indokolva az intézmény fontosságát, a humanizmus és a magyarosodás szempontjából azt kéri a várostól, hogy adjon ingyen telket és évi 1000 korona pénzületi támogatást a felállítandó lelencháznak. Együttal be is csatoltak egy tervrajzot, melyen a lelencház épülete ki van jelölve. A telek, melyet kérnek két holdnyi területű, s ott terül el a vásártér, az ó-temető és az aradi atletikai klub sporttelepe között. A kérelem a július havi városi közgyűlés elé kerül, a végleges határozatot azonban a telek-átengedés dolgában csak a jövő havi közgyűlés fogja meghozni.

— **Képviselő és diák párbaja.** *Bécsből* táviratozzák: Egy helyi tudósító szerint *Berger* képviselő egy Bécs környékén lakó burssal kardpárbajt vívott, a melyben a diák teljesen levágta *Berger* jobb fülét. A párbajra politikai természetű összetűzés adott okot.

— **Új járásbíró Battonyán.** A battonyai kir. járásbíró év tizedek óta székel abban az ócska régi épületben, ahol ma is van. Az igazságügyminiszter most megengedte, hogy a szűk és kopott épület alaposan renoválják s erre már ki is írták az árlejtést 1948 korona előiránnyal.

— **A kormány a munkanélküliekért.** A kormány már régebben behatóan foglalkozik az a nagyfontosságú szociális kérdéssel, hogyan lehetne az általános munkanélküliségen bizonyos rendszabályokkal enyhíteni. — Most, mint értesülünk, az állásnéküliség elleni biztosítás ügyében *Gelléri* Mór királyi tanácsos a kormány megbízásából külföldi utra indul a munkanélküliség enyhítésére irányuló rendszabályok tanulmányozása céljából.

— **A hőség áldozatai.** A rekkenő hőségnek már vannak szomorú áldozatai: katonák. *Debrecenből* jelentik, hogy ott a honvédekreket összpontosították s menetelés közben öt honvéd nap-szurást kapott, többben pedig kidőlték, úgy, hogy vonaton kellett őket tovább szállítani.

— **Máv. altisztek Menyházán.** Az aradi „Máv. altiszti kör” f. hó 6-án Menyházára kirándulást rendez. A kirándulási külön vonat *Aradról* reggel 5 órakor indul s este 10 órakor tér vissza. A kör elnöksége kéri a tagokat, kik résztvenni óhajtanak, hogy családjaikkal együtt a jelölt időben a pályaudvaron pontosan megjelenni szíveskedjenek.

— **Műtárgyak javítása az aradmegyei utakon.** Az aradmegyei közutakon levő műtárgyak javításánál végzendő munkákra az aradi alispáni hivatalnál június 24-én árlejtés volt. Az összes munkák előirányzott költsége 64,198 korona 47 fillért tesz ki s az ajánlatottevők közül a munkálatokat a következők nyerték el: Az *arad-zámi, világos-paulisi, bokszeg-beéli* és a *soborsin-valémárei* uton levő műtárgyak helyreállítását *Incze* Lajos nagyváradi vállalkozó, a *miske-vadász-talpai* utra és az *arad-zámi* uti korlátokra *Kádár* József berzai vállalkozó. A *mikala-nagy-halmágyi* utra tett ajánlatok felett még nem döntöttek, mert *Incze* Lajos nagyváradi és *Kemény* Manó aradi vállalkozók egyenlő ajánlatot tettek.

— **Öngyilkosság a fővárosban.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: *Friedländer* Lipót nagyváradi illetőségű 48 éves magánzó ma délután Hársfa-utca 41. számú lakásán *föbélte magát és meghalt.* Az öngyilkosság oka ismeretlen.

— **Eljegyzések.** *Ferenczy* Miksa csermői állomásfőnök eljegyezte *Kálmán* Ignác kedves leányát, *Vilmát.* *István* Miklós ágrisi s. jegyző a napokban tartotta eljegyzését *Prolich* Nándor leányával, *Mariskával* Seprősön.

— **Meggyilkolt cipész.** Gyöngyösről táviratozzák: *Savanyu* József pusztafenesi cipészt, ma hátulról, orozva meggyilkolták.

— **Végzetes kártyázás.** *Csermői* levelezőnk írja: *Daul* János somoskeszi gör. kel. tanító fiatal szép felesége a feletti elkeseredésében, hogy férje 150 koronát elkártyázott, június 30-án reggel öt órakor lakoszobájuk gerendájára egy selyemkendővel felakasztotta magát. A 25 éves szép fiatal asszony végzetes tette nagy megdöbbenést keltett ismerősei közt.

— **Halálozás.** *Gogolak* János világosi kereskedő 16 éves *Róza* nevű leánya f. hó 1-én rövid szenvedés után meghalt.

— **Megmérgezett községi jegyző.** Nagybecskerekéről jelentik, hogy a közeli *Vilován* megmérgezték *Gassner* Béla községi jegyzőt. A gyilkosság a kocsmában történt, a hol valaki mérget kevert a jegyző ételébe. A mit sem sejtő *Gassner* megette az elébe tett ételt és néhány pernyi kínos szenvedés után *meghalt.* A rémes eset híre rögtön beutotta községet és ott a lakosság körében általános megütközést keltett. A megboldogultat alig egy éve választották meg *Vilova* jegyzőjévé és fia volt *néh. Gassner* titeli kir. közjegyzőnek.

— **Leesett a vonatról.** Nagy-Ószról jelentik: *Lamesfeld* Péter nagy-ószai tanítójelölt e héten majdnem áldozata lett könnyelműségének. A mint ugyanis a vonat Lovrinból Nagy-Ósz felé tartott, kinyitotta az ajtót s kihajolt. Egy fordulónál a vonat nagyot zökkent s a tanítójelölt kiesett a kocsiból. Még idejekorán észrevették a balesetet, megállították a vonatot, s a földön eszméletlen állapotban fekvő embert felemelték és a kocsiáramba emelték. A nagy ijedelmén és kisebb rázódáson kívül azonban egyéb baja nem történt.

— **Tolvaj barátruhában.** *Frits* Lipót, pozsonyi születésű pincér — mint levelezőnk írja — meguntta ezt a háládaltan mesterséget s minthogy pár hét óta állás nélkül is volt, felcsapott kolduló barátoknak. *Frits* szerzetesi öltönyt szerzett s miután kellőleg meg is borotválkozott ellátta magát hamis okmányokkal, a melyekkel igazolta, hogy ő a mária radnai ferenczendi szerzet tagja s a rend által van kiküldve könyöradomány gyűjtésére. Így fölszerezve indult *Frits* az útjára s végig koldult Pest-megye felső részét és Hevesmegye nagy részét, mindenütt kihasználva a szegény emberek jószívűségét, miáltal csinos összeget gyűjtött már össze. Ki tudja, meddig folytatta volna *Frits* ezt a jövedelmező mesterséget zavartalanul, ha a pénzvágytól ösztönözve, merészebb tette nem határozta volna el magát. Vasárnap ugyanis bucsu volt Püspökiben. *Frits* mint jámbor kolduló barát ide is jött és vakmerősége már annyira ment, hogy a plébánosnál is megjelent, ahol meg is vendégelték. Délután távozni készült a faluból, de előbb bement a templomba, hol látszólag ájtatos imába merült, mikor azután látta, hogy egyedül van, elrejtőzött a templomban s a templomszolga rázárta az ajtót. Ejjel azután *Frits* feltörte a perselyeket, kivette a szentségtartót, kelyheket és egyéb ezüst kegyeszerket s miután azokat elrejtette hajnalban szökni akart, de a templomszolga észrevette. *Frits*et elfogták s megtalálták nála a pénzt és az összetört kegyeszerket.

— **Katholikus papból zsidó kántor.** Trencsén-megye Pruzsina zsidó hitközségénél mintegy

három éve egy *Moldoványi* nevű kántor működött. Ritka műveltségű embernek ismerték és felelte büzkék voltak rá. *Moldoványi* sokat járt el a postahivatalba, a hol szívesen látták. A múlt héten aztán hat darab ezer koronás utalványt csempészett be a pénzes utalványok közé és a saját nevére Budapestre, poste restante címezte. Másnap le is ment a fővárosba, hogy az utalványokat átvegye. A budapesti postahivatalnál azonban gyanúsak találták a dolgot és *Moldoványi* felhívták, hogy a pénz átvétele végett jelentkezzen délután. Közben a pruzsina postahivatalhoz kérdést intéztek, mire a család csakhamar kiderült. *Moldoványi* ennek nesztét vehette és nem is jelentkezett, hanem haza utazott. A vasútnál a csendőrség elfogta és a trencsényi ügyészséghez kísérte. A vizsgálat folyamán kiderült, hogy *Moldoványi*, a zsidó kántor és metsző nem is zsidó, hanem valamikor katolikus pap volt, ki áttért az evangélikus vallásra.

— **Marosból kifogott holttest.** Megirtuk tegnap, hogy Pécskán fürdés közben a Marosba fuladt *Vertács* Román tizenhároméves román gyerek. Szemlekről jelentik ma nekünk, hogy a fiu holttestét ma kifogták ott a Marosból.

— **A kegyetlen apa** című hírünkre vonatkozólag az apa, akiről a tudósításban — név említése nélkül ugyan — szó volt, levelet írt a szerkesztő-égnek, melyben annak kijelentésére kér föl bennünket, hogy leányát nem ok nélkül s nem apró csintalanságért, hanem rossz iskolai bizonyítványáért verte meg s hogy sérülései pár nap alatt gyógyulhatók.

— **Az aradmegyei közkórház** betegforgalmának kimutatása 1902 június haváról: Maradt a múlt óról 119 fi, 108 nő, e hóban felvételt ápolásra 161 fi, 84 nő, összesen ápolatott 280 fi, 192 nő = 472. Ezek közül elbocsájtott gyógyulva 75 fi, 59 nő, javulva 55 fi, 25 nő, gyógyulatlán 6 fi, 3 nő, meghalt 15 fi, 8 nő, összesen fogyatkozás 151 fi, 95 nő, maradt ápolás alatt 129 fi, 97 nő. Összesen 226; ápolási napok száma 6451.

— **Füredőbe készülők** figyelmébe. Az összes utazási cikkek uti kosarak, kezi és podgyász koferek, szijjak nikkel fogóval, kezi táskák, uti takarók, uti sapkák, erős cipők, hegymászó cipők, zsevrő cipők, burkalapok, turista ingek, stb. mindezen cikkek a legnagyobb választékban s igen jutányos árakon, *Porter* Vilmos Nagy Aruházában a szabadság-téren kaphatók városi és megyei telefon száma 324. Vidéki rendelések a legnagyobb gondnal és gyorsasággal eszközöltenek.

— **T. üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Fenyő Sándor** párbaja. A múlt év szeptember 14-én *Mahler* Gusztáv kereskedő piztoly-párbajt vívott *Fenyő* Sándor szerkesztővel. A párbajban, — amelyre családi ügy szolgáltatott okot, s a melyet a Rózsadombon vívtak meg a felek, mindjárt az első lövésre a kihívó fél *Mahler* Gusztáv sérült meg. A büntető törvényszék ma délelőtt vonta felelősségre párviadál vétségéért a párbajozó feleket, akik közül a tárgyaláson csakis *Mahler* Gusztáv jelent meg. A bíróság dr. Gaáti ügyész vád- és dr. Ullmann Antal védelme után *Mahler* három napi államfogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

NAPIREND.

Július 3. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Helfodor püspök. — Protestáns naptár: Jácint. — Görög-keleti naptár (június 20.): Metód püspök. — A nap két 3 óra 52 perckor, nyugszik 7 óra 43 perckor. — A hold két 1 óra 53 perckor, nyugszik 5 óra 23 perckor.

Költősej-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereky-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, meleg, zivatarok, később hűvösebb.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Semper. Elnyésző csekélység ez abban a hosszú bünlajstromban, mely a szóban forgó férfiu kondukt listáját képezi. Különbözet köszönet.

BORHOZ LEGJOBB!!

KITUNO ASZTALIVIZ

és 1895
NYÁLKAOLDÓ GYÓGYITAL.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **A vetések állása.** *Makó* ról jelentik: A vetések az egész megyében, de különösen *Makó* környékén igen szépen állanak. Itt ott a hesszeni légy ártott nagyon a gabonának, de átlag igen szép reményekre jogosít a néhány nap múlva bekövetkező aratás. Az időjárás két nap óta megre fordult. Az őszi árpát és rozst már levágták és átlag katasztrális boldankint 11 métermázsza termésre számítanak. A buzatermés holdanként átlag 8 métermázsát fog adni, ahol a hesszeni légy pusztított 6—7 métermázsát remélnek.

— **Az aradi közti vaspálya és téglagyár részvénytársaság** forgalmi kimutatása 1902 június 16-tól 30-ig. Személyszállítás 1902. június 16-tól 30-ig 20530 személy, bevétel 3909 korona 80 fillér, 1901. június 16-tól 30-ig 24506 személy, bevétel 4645 korona 20 fillér, 1902. január 1-től június 30-ig 210695 személy, bevétel 40970 korona 40 fillér, 1901. január 1-től június 30-ig 225990 személy, bevétel 43749 korona 80 fillér. Teherszállítás 1902. június 16-tól 15-ig 1519940 klg., bevétel 1928 korona 99 fillér, 1901. június 19-től 30-ig 1225620 klg., bevétel 1230 korona 88 fillér, 1902. január 1-től június 30-ig 17546270 klg., bevétel 20297 korona 86 fillér, 1901. január 1-től június 30-ig 16613950 klg., bevétel 16796 korona 72 fillér.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Július 2. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban 98—99 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 106—8 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 104—6 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 103—5 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli súlyban 107—8 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 105—6 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 104—5 fillérig.

Sertéskészlet. Június 29. napján volt készlet 47.167 darab, június 30. napján főlhajtatott 180 darab, június 30. napján elszállított 477 darab, július 1. napján maradt készlet 46.870 darab. Üzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, július 2.

Magyar aranyáradék 4%	120.60
Magyar koronaráradék 4%	97.90
Magyar arany 4 $\frac{1}{2}$ %	119.—
Magyar ezüst 4 $\frac{1}{2}$ %	100.—
Magyar keleti vasút	119.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	98.—
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát szlavin földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	207.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	162.50
Osztrák papírjáradék	101.50
Osztrák járadék ezüst	101.50
Osztrák járadék arany	120.50
Koronaráradék	99.50
1860-iki államsorsjegyek	152.50
Osztrák-magyar bankrészevény	1595.—
Magyar hitelbankrészevény	704.75
Osztrák hitelbankrészevény	676.75

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 2.

Déltőzsde. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv gyöngye. Lanyha irányzat mellett 8,000 métermázsa került forgalomba, 2½—5 fillérig olcsóbb árakon. Egyéb gabonafélék bányadtak. Időjárás szép.

Zárlat 12 órákor:

Buza októberre	7.50—7.51
Rozs októberre	6.30—6.31
Zab októberre	5.76—5.77
Tengeri júliusra	4.98—4.99
Tengeri augusztusra	5.07—5.08
Tengeri 1903. májusra	5.11—5.12
Repce augusztusra	11.15—11.20

Zárlat 5 órákor:

Buza októberre	7.57—7.58
Rozs októberre	6.36—6.37
Zab októberre	5.77—5.78
Tengeri júliusra	5.09—5.10
Tengeri augusztusra	5.13—5.14
Tengeri 1903. májusra	5.12—5.13
Repce augusztusra	11.20—11.30

Zárlat 5 órákor:

Osztrák hitelrészvény	677.50
Magyar hitelrészvény	705.—
Leszámitolóbank részvény	432.—
Rima-Murányi vasmű részvény	502.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	703.50
Közuti vasut	603.—
Városi villamos vasut részvény	308.—

Szeszüzlet.

— Julius 2. —

Mai jegyzésk: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 12'80—13— korona mmázsánként.

REGÉNY-CSARNOK.**Hipnózis.**

— Angol regény. —

Irtá: **Hardy I. D.**

(14)

(Folytatás.)

— Ugy látom, ti mindnyájan nagy lelkesedéssel fogjátok fel s igen rózsaszínű világításban látjátok a dolgot, — morgott George. — Az egyedüli aki hallgat, maga a főszereplő. No Helén mit szólsz a dologhoz?

— Nem szólhatok sokat hozzá, — felelt Helén, mert mindarról, a mit a mesterségesen előidézett álom alatt teszek, vagy mondok, később nem tudok semmit. Néha-néha alig hiszem el, hogy feleltem a hozzám intézett kérdésekre s hogy egyáltalán beszéltem álomban. De annak nagyon örülök, hogy fájdalmaim minden ülés után csökkennek, most van olyan napom is, mikor egyáltalán nem fáj a fejem, amire hónapok óta nem volt eset.

— Mindenesetre különös, — vallotta meg Ray. — Ki hitte volna, hogy a mi kis Helénünknek hajlama van az álomlátásra?

— Hi ez a képességét gyakorlatilag is lehetne érvényesíteni, nem is volna rossz, szívt George nevetve. — Mondd csak Helén, nem tudnád megjövendölni, hogy melyik ló fog győzni a legközelebbi versenyen? En Eayle akart fogadni s nem bánám ha tanácsot adnál. Ray meg a pénzének egy részét braziliai vasutrézvényekbe fektette s bizonyára szintén nagyon hálás volna, ha valaki előre megmondaná neki, hogy mit tegyen; ugy-e Ray?

— De George, neked nincs helyes fogalmad a dologról! — kiáltotta Percivalné méltatlankodva. — Helén álomlátása csak arra szorítkozik, amit Fitzallan maga is tud s amit titkos hatalmával belevés Helén gondolkodásába. Figyeld meg Helét előítélet nélkül és be fogod látni, hogy sokkal erősebb és egészségebb, mint azelőtt volt.

— Helyes; én ugyan nem elégedetlenkedem, ha ti azt hiszitek, hogy a hipnotizálás egészségére válik a kicsikének, — szívt George. — Nem akarok olyan bakafántos embernek látszani, aki mindenben talál kifogásolni valót. Ha Fitzallanak becsületes a szándéka és érti a dolgát, akkor lsten neki, inagnetizálja tovább Helént.

— Fitzallan igazi gentleman, George, — jelentette ki Gertrud a mély meggyőződés hangján.

— Remélem is, — felelt George kurtán, mig Ray így szólt:

— No hiszen nemsokára megismerjük ezt a világ csodáját s aztán majd meglátjuk, mi-féle ember. Az állomáson csak azt egy percre láttuk.

— Nem tudom, mesmerizálja, vagy hipnotizálja-e a feleségét is? — kérdezte George szárazon.

Ray ingerülten akart felelni, de még idejében meggondolta, hogy ehhez nincs joga; mert hisz csak nem mondhatta ki, hogy az a gondolat, melynek George kifejezést adott, bántja őt. Ezzel nevétségessé tette volna magát. Szerencsére az ebédre hívó eisz harangszó arra intette a család tagjait, hogy siessenek öltözéket csinálni s így a vitának vége lett.

Azonban a harangszó sem hozott szabaddulást Raynak; Percivalné felkísérte fiát a szobájába hogy meggyőződjék, minden olyan rendben van-e ott, mint a hogy Ray megszokta s utközben aztán felhasználta az alkalmat, hogy a felvett témát tovább szője. Rockslyékra terelte a szót s mintegy mellékesen azt kérdezte, hogy csakugyan olyan szép-e Lady May, mint George mondja.

— Mindenesetre nagyon csinos — hagyta helyben Ray s aztán mosolyogva tette hozzá: — és nem lehet tagadni, hogy Georgenak nagyon tetszik.

— De te Fitzallannét szebbnek tartod, ugy-e Ray?

— Föltétlenül szólott Ray élénken. — Habár hozzá kell tennem, hogy olyan szépség, mely nem mindenkinek tetszik; halványnak, hidegnek, szoborszerűnek látja az, aki közelebről nem ismeri. Mindenesetre azonban nagyon művelt asszony s oly természetes és affektáció nélkül való a magaviselete, mint csak kevés amerikai asszonynak. Szeretném, ha megismerkednél vele anyám.

— Nos, — felelt Aya néni, ki mindig kész volt Ray kívánságát teljesíteni. — hisz mekérhetem Fitzallant, hogy hozza el hozzánk a feleségét.

Ray csak félig látszott meglegedve lenni ezzel az ajánlattal.

— Nem látogathatnád meg te anyám? — kérdezte.

— Ez nehéz volna fiam, ha csak ő nem nyilvánítaná azt az óhaját, hogy szeretne megismerkedni velem.

De mikor Ray családott arcát látta, megessett a szíve rajta s meglehetősen következetlenül így folytatta.

— Ha olyan nagyon szivedre veszed ezt a dolgot gyermekem s ha jét állsz érte, hogy Fitzallanné társasága kívánatos a leányoknak is nekem is . . .

— azért jó lalkismerettel kereskedhetek — szakította félbe Ray örvendezve. — Igen kiváló, szeretetreméltó és kelemes asszony, anyám.

Aya néni feltétlen hitelt adott legkedvesebb gyermeke itéletének, s azért nyájasan így szólt:

— Jó majd valahogy nyélbe ütöm a dolgot, Ray. Maga az orvos is igen szellemes kedves ember; mindnyájunknak nagyon tetszik s az a mód, melylyel Helént kezeli, valóban csodálatos.

— Csak arról meg lehetnék győződve, hogy Helénre nem lesznek rossz következményei ennek a sajátságos gyógyító módnak, — felelt Ray kétkedő hangon.

— Erről egészen nyugodt lehetsz, gyermekem. Ha Fitzallant látod, és beszélsz vele, azonnal belátod, hogy magas műveltségű tudományosan képzett emberrel van dolgod. Miért ártana az ő módszere többet, mint az a sok orvosság, meg pirula, a mit azelőtt szedett, anélkül, hogy hasznára vált volna. Hogy Helén jobb színben van, ezt magad is beismered, nemde?

— Igen, — hagyta helyben Ray. — Csak a gyógyítómód új és szokatlan volta az, ami megijeszt. Nem beszélt az orvos arról, hogy meg fog telepedni itt Londonban?

— Határozottan nem mondta, de felteszem hogy igen, mert nemrég mondta, hogy Amerikában kiterjedt gyakorlata volt, mig itt lassanként kell ismertté tenni a nevét. De most nem kell, mert egyikünk sem lesz idejében kész . . . vizontlátásra Ray.

Ray gyengéden megcsokolta az anyját, aztán sietve hozzálátott utiládáinak kicsomagolásához. Ezalatt George, ki néhány év óta Lon-

don egyik legelőkelőbb negyedében a Belgrave — Squaren lakott butorozott szobában s néni-jénél csak egy, a számára mindig készen álló hálószobával bírt, elkészült az öltözködésével mely csupán abból állt, hogy világos nyakkendőt tett fel s a haját kissé rendbe hozta. Aztán lement az ebédlőbe, ahol Helént már ott találta.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	4.45	Személyvonat d. u.	3.32
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Gyorsvonat reggel	8.08
Soborsinig délután	2.04	Személyvonat d. e.	10.50
Személyvonat d. u.	4.07	Radnáról délután	2.36
Radnára délután	6.35	Gyorsvonat délután	4.06
Gyorsvonat este	7.18	Személyvonat este	8.57
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.59
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.10	Személyvonat reggel	8.35
Személyvonat d. u.	4.11	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonczról szm. r.	8.08
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Gurahonczig szm. du.	4.30	Személyvonat este	6.56

Május 1-től bezárólag szeptember 30-ig ünnep-és vasárnap, valamint a radnai búcsúnapokon jön Radnáról egy vegyesvonat este 8 óra 23 perckor.

Nyári színház.

Csütörtökön, 1902. évi július hó 3-án:

FEDÁK SÁRI mint vendég:

Lotty ezredesei.

Énekes bohózat 2 felvonásban. Irtá: Rudyard Stone. Fordította: Faragó Jenő. A dalok szövegét írta: Mezei Jenő.

SZEMÉLYEK:

Davenport Tom Szabó József.	Fox, tábornok Győre Alajos.
Harriet, neje Daróczi Ilka.	Elsie Garai Ilonka.
Dickson John Polgár S.	Főpincér Gózon Béla.
Kitty, neje Juhászné.	Kifutó fiu Németh J.
Ramajannah Ternyei L.	Egy vendég Juhász S.
Bibianna Lotty Fedák Sári.	Egy rendőr Tukorai L.
Barley Sarkadi A.	Piccolo Kley M.
Esmeralda Jeszenszky J.	Ruodi Réthy István.

Kezdete este 8 órákor.

NYILTTÉR.*

147—1902. ügy szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kir. közjegyző ezennel közhírré teszem, hogy a pécskai vasuti állomáson továbbszállítás végett beraktározott 10, tiz vagon préselt buza szalma Einberger László mokri lakos megkérésére folytán általam a mondott vasuti állomáson folyó 1902. évi július hó 5-ik napjának délelőtti 10 órájkor a Neuman Ignác (ezelőtt: Neuman S. özvegye és fiai) bécsi cég rovására készpénz fizetés mellett és irodámban a hivatalos órák alatt megtudható egyéb feltételek alatt az 1875. évi XXXVII. t. cz. 352. §-a alapján nyilvános árverés útján eladatni fog, miről a venni szándékozók ezennel értesítetnek.

Kelt Pécskán, 1902. július hó 2-án.

Kripp József,

kir. közjegyző.

Egyedül valódi angol

THIERRY-féle BALZSAM.

Egészség-rendőrileg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek felszerelése kereskedelm-törvényi minta-védelem alatt áll.

Allein echter Balsam
von Dr. Schutzengel-Apothek
in
A. Thierry in Pregrada
bei Zadar, Kroatien.

Ezen balzsam belsőleg és külsőleg is használ: 1. Hasonlíthatan hatású gyógyszer a tüdő és mell minden betegségeinél; enyhíti a hurutot és megszünteti a kiköpést, eltávolítja a fájdalmas köhögést s még ilyen idült bajokat is meggyógyít. 2. Kétféle hatása van torokgyulladásnál, rekedtség-nél, a nyak bármely bántalmánál stb. 3. Alaposan megszüntet minden lázt. 4. Meglehetően gyógyítja a máj, gyomor és a belek minden betegségét, különösen gyomorgörget, kólikát és hasrágást. 5. Gyenge hashajtó és vér-tisztító hatású, tisztítja a veséket, megszünteti a hypochondriát és buskomorságot, erősíti az étvágyat és emésztést. 6. Kétféle szolgálatot tesz fogfájásnál, odvas fogaknál, szájpénésznél, minden fog és szájbajnál, megszünteti a felhűgést s a száj és gyomor rossz szagát. 7. Külsőleg kétféle gyógyszer minden sebre, akár régi az, akár új, sérülésekre, orbáncra, pattanások, füstulák, szemölcsök, égési sebekre, megfagyott tagokra, ruh. kősz s kintésekre, felpattozott és érdes kezekre stb., megszünteti a fejfájást, zugást, szakgátást, köszvényt, fülfájást stb. Jól vigyázzon mindenki a fenti zöld apácza-vedjegyre. — Hamisítás ellen a legbiztosabb óvszer a gyárból való direkt megrendelés. A szállítás csak a szabadalmazott eredeti dobozokban 12 kis vagy 6 dupla üveggel történik. Ausztria-Magyarország minden postaállomásra bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg ára 4 korona, Bosznia és Herzegovinába bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 korona 60 fillér, 12 kis vagy 6 dupla üvegnél kevesebb nem szállítatik. — Szétküldés csak a pénz előre beküldése vagy az összeg utánvétele mellett.

Miért szenved? mikor biztos gyógyító hatásra van kitérés még a legrégibb sebeknél is a

Thierry A. gyógyszerésznek egyedül valódi

Centifolia-kenőcse

használatánál, amely által majdnem minden alkalommal, még a fájdalmas és veszélyes műtétek vagy amputálás is elkerülhetők és utóérhetlen úgy a sebek gyógyításában, mint a fájdalom enyhítésében is. A valódi Centifolia-kenőcs használható: gyermekágyas fájó mellére, tejfolyás megakadásánál, mell-megkeményedés, orbáncz, minden idült bajknál, sebes lábak vagy tagokra, sebek, sófolyás, dagadt lábknál, sőt csontszúrnál is; ütés-, szúrás-, zúzás- és lövéseknél; minden idegen anyag, mint: üveg vagy faszilánk, homok, serét, tövis stb. kiszívására; mindenféle daganatok, kelések, támadások, pokolvar, sőt rákbajnál is; gilisztá ellen, körömméreg, pörsenés, sebes lábak, mindenféle égési sebek, fagyos tagok, a beteg fekvéstől fáradt tagjaira, nyakdaganat, a vér betegségei, fülfolyás, gyermek-orvar stb. bántalmak ellen. Két tégelyre árú, a szállítással együtt 3 korona 50 fillér. Számtalan elismerő-levél áll rendelkezésre. Mindenki óvatik a hatástalan hamisítványok vásárlásától s tessék ügyelni, hogy minden tégelyre a fenti védjegy és a cím: „Schutzengel Apotheke des A. Thierry in Pregrada“ beégetve legyen.

A gyógyhatásukban utóérhetlen eme két szer a romlásnak nincs kitéve, hanem ellenkezőleg, minél régebbiek, annál jobbak és hatásosabbak lesznek, sem a hideg, sem a meleg által nem szenvednek és azért bármely évszakban szétküldhetők. Legtöbbször már az orvos megérkezéseig is segítenek, nagyon természetes, hogy sohasem szabad hamisítványokat, vagy pedig más értéktelen és hatás nélküli ugynevezett pótszereket használni, amelyekért a pénzt hiába dobják ki, hanem csakis ezen két régen jónak elismert, valódi, olcsó, megbízható és mindemellett teljesen ártalmatlan világhírű szer kell vásárolni, amelyeket minden családban minden előfordulható esetre készletben kell tartani. Ahol pedig ezen szerök a valódiság minden kellekével ellátva nem volnának kaphatók, úgy kérjük azokat közvetlenül Thierry (Adolf) gyógyszerésznél Limited „Schutzengel Apotheke“ Pregrada bei Robitsch-Sauerbrunn megrendelni.

Központi raktár: Budapest Török J. gyógyszerertárban, Zágráb Mittelbach S. gyógyszerertárban, Bécsben C. Brady gyógyszerertárban. 1931

Gurahonczy

portlandcemento

egyedüli magyar gyártmány, mely a magyar mérnök- és építész-egylet által megszabott normáitól 60-70 százalékkal felülmúlja, rendkívül finom őrlésben, kis és nagy mennyiségben, gyári áron kapható

Krisán János Arad, nagyvárad-ut 12. és
Az Arad-csanádi Egyesült Vasutak
szertáránál
Arad állomás mellett.

Megrendeléseket az Arad-csanádi Egyesült Vasutak központi irodája is elfogad és a cementet kívánatra házhoz szállítja. 274

Szelid őzbakot

keresek
megvételre.

Ajánlatot kérek.

Kintzig Béla Konop.

Áruraktár eladása.

Vb. Pollák Gyula gépkereskedő csődtömegéhez tartozó a csődleltárba felvett árukat, nevezetesen 2 használt gőzcséplőgépet, egy járgányos cséplőgépet, egy 8 lóerejű használt gőzmozgonyt, nagyszámu ekéket, boronákat, vetőgépeket, darálókat, zsákokat, konkolyozókat, szecskavágókat, ekevasakat, lemezeket, reszelőket, kalapácsokat, csákányokat, sodarálókat, kocsikenőcsöt, cementet, tömlőket, valamint mindennemű gazdasági gépeket és szerszámokat — az ideiglenes csődválasztmány II/1. számú határozata és az aradi kir. törvényszék mint csődbíróságnak 10231/1902. cs. sz. alatt kiadott felhatalmazása alapján.

Folyó évi július 3-tól 6-ikáig bezárólag és a következő három héten át minden csütörtökön és pénteken, mindenkor délelőtt 9-12 óráig és délután 4-6 Pollák Gyula volt raktárában, József főherceg-út 11. szám alatt egyenként vagy csoportonként, mélyen a beszerzési áron alul szabad kézből eladom.

Steinitzer Félix,
ügyvéd,
mint vb. Pollák Gyula
csődtömeggondnoka.

1148

ALAPITTATOTT 1876.

BERÁN ANTAL ÉS FIA

kárpitos és diszitő

Aradon, Szabadság-tér 20. sz. (Gróf Nádasy-ház.)

Elvállalnak a legegyszerűbbtől a legfinomabb

lakás-berendezést minden stylben

a legjutányosabb árak mellett.

Kárpit-papir nagy raktár.

(Tapéta) gipsz és Machse, dombor-menyezetek és kemény dombormű a legművésziesebb kivitelben. — Tervek és árjegyzékek kívánatra lesz készítve. Minden fővárosi verseny kizárva.

Lószőr, afrik és szégras matracs raktáron.

Mindennemű vászon és fa-ablakredőnyök, egyleti disz és diszitési zászlók gyártási terme, ünnepélyek és termek diszitési vállalata.

Tekeasztalok behuzása helyben és vidéken.

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri teljes tisztelettel

Berán Antal és Fia.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Több kiállításon első díjjal kitüntetve.

Városi és megyei telefon 132. szám.

Kényelmes új családi ház

szép nagy saroktelekekkel, saját vízvezeték, fürdőszoba stb. a Simándi- és Lenkey-ut sarkán eladó Bővöböt nevűnél. 1150

Tessék figyelni!

A n. é. közönség becses tudomására hozni van szerencsém, hogy **Árpád-tér 2. sz. alatt**

zsibárus üzletet

nyitottam. Használt butorokat, ugyszintén ruhásgoktól levetett férfiruhákat a legmagasabb árban veszek.

Kívánatra házhoz is megyek.

ROTH A.,

Árpád-tér 2. sz.

Jó órákat olcsón
kötő 3 évi írásbeli jótállás mellett
privát vevőknek

Konrád János
órágyára.
aranyárak kivitelű háza
BRÜX, 270 sz. (Csehország).

Jó nickel rem. óra	frt 3.75.
Valódi ezüst rem. óra	frt 5.80.
Valódi ezüst láncz	frt 1.20.
Nickel ébresztő óra	frt 1.95.

Czégem a cs. és kir. birodalmi czimerrel van kitüntetve, számtalan arany, ezüst kiállítási érem, valamint ezernyi elismerő levél van birtokomban. 1880

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

TELEFON

Legnagyobb választék
arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCA

Minorita-palota.

Zálogcédulák,

arany és ezüstitárgyak készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvételnek, vagy be-
cseréltetnek.

1150

MINDEN HÖLGYNEK
SZÜKSÉGES ARCZBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A
FÖLDES-FÉLE
MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban elterjedt készítmény nem zsíros kenőcs, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szeplőt májfoltot, bőrruhát (mitesser) és minden arcztisztatlanságot. Masszához használva eltünteti redőket, himlőhelyet stb.

Csakis azon készítmények valódiak, amelyek czimeres védjegyemmel vannak lezárva

Hamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona.

Margit szappan 70 fillér. Margit poudert 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és drogueriában.

Apátfalván: Tar Imre, Battyány: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenő: Pinter Ferencz, Boros-Sebesen: Zangerl Gyula, Berzován: Szokoly Sándor, Cs.-Apácán: Bonomi Antal, Cs.-Palotán: Nagy Albert, Csermón: Berkes Armin, Eicken: ifj. Pekker István, Földeseken: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnár István, Gyorokon: Masznik Dániel, Kis-Jenő: Bayer György, Kevermesen: Schlögl Pál, Kunagotán: Fejes Lajos, Kurucson: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi Ferencz, Mező-Kovácskúrtán: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmágyon: Hanzeros Adam, Nagy-Zerinden: Vály Géza, Ó-Pecskán: Rokszi János, Pankotán: Posevitz Gusztáv, Pitarovon: Szabados József, Székudvaron: Fromm D. Traugott, Simándon: Csiky Lukács, Soborszában: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor, Teuczon: Kuntz János, és Új-Aradon: Ternajgo Géza utrak gyógyszerárakban.

Birtok eladás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy kisebb és nagyobb birtokok Aradhoz közel, mind elsőrendű föld, gazdasági épületekkel igen kedvező fizetési feltételek mellett nálam eladásra előjegyezve vannak. A t. venni szándékozók teljes bizalommal fordulhatnak a már 40 év óta fennálló jó hírnevű ügynökségi irodámhoz.

Egy nemesi birtok 400 kat. holdas, áll szántó, kaszáló, legelő és egy jó rész ős erdőből, szép uri lakkal, parkkal, házikerttel, új gazdasági épületekkel, cseréppel fedve, gazdag funtus instruktussal, természettel, mindennemű szükséges gazdasági eszközökkel, vasuti állomástól 20 percnyire örök áron eladó, vagy becserélhető bérházra, a melynek értéke 40,000 forint. A birtok nincs megterhelve.

Ház eladás.

Kisebbs modern lakóházak, a mai kor igényeinek megfelelően egy és két: (4-5 szobás) lakással, udvarral, kerttel, vízvezetékekkel, több évig adómentes, nagyon jutányosan megvehető kedvező fizetési feltételek mellett.

Nagy bérházak a fő utcákban üzlethelyiségekkel, modern lakásokkal, fürdőszobával, vízvezetékekkel villanyvilágítással, parketirozva szintén jutányosan kedvező fizetési feltételek mellett, törleszhető bankpénzzel kaphatók. A vételhez csekély készpénz szükséges.

A házak minden kiadást leszámítva 6-7% tiszta jövedelmet hoznak.

Tőkepenzeseknek előnyösebb egy ilyen vétel, mint a pénzt a takarékbaba elhelyezni 4%-ra, vagy részvényt papirokat venni, a mi minduntalan elrepuhul, a mint azt a lapokban gyakran olvasni lehet.

Bővebb felvilágosításokkal készséggel szolgál.

Rosenberg Károly, ügynök

Arad, Hötös-utca 12. sz.

Rozsnyay-féle
chinin czukorka, chinin csokoládé

patykoszoruzott készítmény.

gyermeknek láz, hideglelés, váltóláz ellen kitűnő sikerrel alkalmazható. **Nem keserű!** Csak akkor valódi, ha a csomagoló papiroson Rozsnyay Mátyás névalírása olvasható.

Fenyő illat.

Különösen alkalmas a szoba levegőjének felfrissítésére és tisztítására

Egy üveg 1 kor. 50 fillér.

Hasis-Collodium.

Kitűnő, minden más szert felülmúló hatású tyukszem és bőrkeményedés ellen.

Egy üveg ára 70 fillér.

Kitűnő minőségű likőr eszenciák, melynek segítségével pár perc alatt zamatos, finom likőrt készíthetünk.

Barack	Cacao blanc	Cseresznye	Császárkörte
Anizette	Chartreuse	Marasquino	Vanillia
Benedictine	Curacao	Kávé	Zeller

Egy üveg ára 1 korona.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszerárakban

Aradon, Szabadság-tér.

Feltűnő eredmény érhető el

a Hajós-féle

Ibolya-Créme

használatával, mely egy pár nap alatt elmulaszt **Szeplő, májfolt, bíbros, bőrvörösséget és mindennemű arcztisztatlanságot.** E remek ártalmatlan cosmeticus szer a bőrt teljesen felszívódik, minek következtében a hatás bámulatos gyorsasággal áll be.

Nappal is használható!

A párisi és londoni hygienicus kiállításokon aranyérmekkel kitüntetve.

Ára egy tégelynek 50 kr.

Ibolya-crème szappan 35 kr. Ibolya hölgypor fehér, rózsás és krém színben egy drb. 60 krajczár.

Ibolya tej (Eau de Violette de Hajós) egy üveg 50 krajczár.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól!

Bevásárlásnál csakis HAJÓS féle készítményeket tessék elfogadni.

Olcsóbb ajánlat, mint hamisítvány visszautasítandó!

Kapható a készítő feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Aradon: Vojtek Kálmán, Tábor Gyula, Pécskán: Adler Gy. Lajos, Simándon: Csiky Lukács gyógyszerész uraknál.